

TANTÁRGYLEÍRÁS

szám

A tantárgy címe: Kortárs társadalomelméletek I.
A tantárgy kódja: BTSZOC100MA
A szak megnevezése (N/L): Szociológia MA

Tematika, Tételek és kötelező olvasmányok

1, Globalizáció: a fogalom. Giddens, Held, McGrew

Giddens: Elszabadult világ – Hogyan alakítja át életünket a globalizáció? Perfekt Kiadó, 2000

2, Kulturális globalizáció

Berger, Peter: A globális kultúra négy arca. 2000 (Kétezer) 1998/7-8

Kovács János Mátyás (szerk.): A zárva várt Nyugat. Kulturális globalizáció Magyarországon. 2000/Sík Kiadó, 2002, ebből: 13-36, 436-507, 263-288 old.

A digitális jövő térképe. A magyar társadalom és az internet <http://mek.oszk.hu/> ebből : 13-44 old.

3, A globalizáció társadalomszervező hatása, Beck, Bauman, Altvater - Mahnkopf

Bauman, Zygmunt: Globalizáció : a társadalmi következmények / Zygmunt Bauman ; [ford. Fábíán György] [Szeged] : Szukits, cop. 2002 A részek a következők: 1- Idő és osztály 4- Turisták és csavargók

Szabó Miklós: Elmar Altvater – Birgit Mahnkopf: A globalizáció határai. Eszmélet, 1996/33

4, A gazdasági globalizáció

Földes György – Inotai András (szerk.): A globalizáció kihívásai és Magyarország. Napvilág Kiadó, 2001 ebből az Inotai tanulmány

Szalai Erzsébet: Posztszocializmus és globalizáció Magyarországon. Politikatudományi Szemle 2001/1-2. (a)

5, Mcdonaldizáció

George Ritzer: A társadalom mcdonaldizációja, Replika, 27 szám vagy itt: <http://www.replika.hu/archivum/27>

6, Tradícióvesztés előadás

7, Az élménytársadalom

Shultze, Gerhard, 2000. Élménytársadalom. Szofi, 1–2. sz., 135–157

8, A milióelmélet

szám

Hradil, Stefan: Régi fogalmak és új struktúrák. Milió, szubkultúra és életstílus a 80-as években. In: Andorka Rudolf, Stefan Hradil és Jules Peschar (szerk.): Társadalmi rétegződés. Aula, Bp., 1994

Csige András– Kovách Imre -Kristóf Luca: Fogyasztói csoportok az ezredforduló Magyarországon. In: Kovách Imre (Szerk.): Társadalmi metszetek. Érdekek és hatalmi viszonyok, individualizáció és egyenlőtlenség a mai Magyarországon, Budapest, Napvilág Kiadó, 2006. 253–293

9, A kockázat társadalom elmélete

Beck, Ulrich: A kockázat-társadalom - Út egy másik modernitásba Századvég Kiadó, 2003, 23 – 299 o.

10, Castells: az identitás hatalma – a hálózati társadalom

Castells, Manuel : Az identitás hatalma, Gondolat 2006, 481-491.

Castells, Manuel : A hálózati társadalom kialakulása, Gondolat 2005, 598-609

11, Osztályelméletek, az osztályok „halála”, új osztály elméletek

KOVÁCH IMRE – KUCZI TIBOR – JÓKUTHY EMESE: AZ OSZTÁLYOK, A TÁRSADALMI STRUKTÚRA ÉS RÉTEGZÖDÉS KUTATÁSÁNAK ÁLLAPOTÁRÓL ÉS MEGÚJÍTÁSÁNAK SZÜKSÉGESSÉGÉRŐL in: KOVÁCH Imre (Szerk.): Társadalmi metszetek. Érdekek és hatalmi viszonyok, individualizáció és egyenlőtlenség a mai Magyarországon, Budapest, Napvilág Kiadó, 2006. 19-39

Kovách Imre, Hajdu Gábor, Gerő Márton, Kristóf Luca, Szabó Andrea: A magyar társadalom integrációs és rétegződésmo­delljei, SZOCIOLÓGIAI SZEMLE 26:(3) pp. 4-27. (2016)

Sik E. – Huszár Á. (2017) Rétegződés, szegmentáció, prekariátus. In Kovách I. (szerk.) Társadalmi integráció. Az egyenlőtlenségek, az együttműködés, az újraelosztás és a hatalom szerkezete a magyar társadalomban. MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont – Belvedere Meridionale pp 239-264

Kovách Imre – Kristóf Luca – Szabó Andrea Társadalmi integráció és társadalmi rétegződés, In Kovách I. (szerk.) Társadalmi integráció. Az egyenlőtlenségek, az együttműködés, az újraelosztás és a hatalom szerkezete a magyar társadalomban. MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont – Belvedere Meridionale pp 217 -238

TANTÁRGYLEÍRÁS

szám

A tantárgy címe: Kortárs társadalomelméletek II.
A tantárgy kódja: BTSZOC200MA
A szak megnevezése (N/L): Szociológia MA

Tematika

1-2. A fogyasztói társadalom elméletei

3-4. A rétegződés elméletek megújítási kísérletei (E.O. Wright, G. Lensk, a BBC modell, a társadalmi integráció

5. Új osztály és civil társadalom

6. Hálózat és tőke

7. A racionális döntések elmélete

8. Történetírás és szociológia

9. A tudománykutatás paradigmái

10. Kritikai diskurzusok

Kötelező irodalom:

Michel Foucault: A diskurzus rendje. In Michel Foucault: A fantasztikus könyvtár. Ford.: Romhányi Török Gábor. Pallas Stúdió – Attraktor Kft., Budapest, 1998, 50–74.

Bruno Latour: Sohasem voltunk modernek (Osiris-Gond, Budapest 1999)

A „Modern szociológiai paradigmák” Sz: Némedi Dénes, Napvilág Kiadó, 2008
kötetből:

a következő szövegek:

- Huszár Ákos: Új osztály és civil társadalom 111-154 oldal
- Csizmadia Zoltán : Hálózat és tőke 261 – 320 o.
- Hack-Handa József: A racionális döntések elmélete 207-258
- Takács Erzsébet : Közös kaland 357-383 o.
- Szabari Vera: A tudománykutatás paradigmái, 485-518 o,
- Géring Zsuzsanna - Zombori Máté: Kritikai diskurzusok 261 -321 o.

E.O Wright: Általános keretrendszer az osztálystruktúra elemzéséhez

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0010_2A_19_Tarsadalmi_retegzodes_olvasokonyv_szerk_Gecser_Otto/ch03s04.html

szám

G. Lenski: Hatalom és privilégium: Elmélet a társadalmi rétegződésről

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0010_2A_19_Tarsadalmi_retegzodes_olvasokonyv_szerk_Gecser_Otto/ch03s02.html

TANTÁRGYLEÍRÁS

szám

A tantárgy címe: Klasszikus társadalomelméletek
A tantárgy kódja: BTSZOC101MA
A szak megnevezése (N/L): Szociológia MA

A tantárgy célja, követelmények

A tantárgy célja, hogy betekintést nyújtson a szociológiatörténet klasszikusainak a munkásságába. Ennek érdekében néhány kiválasztott szerző szövegeit elemezzük. A kurzus szemináriumi keretek között zajlik. A hallgatók a félév során prezentációt tartanak egy-egy kiválasztott szövegről bemutatva a felvetett problémát, a szerző gondolatmentét és fő következtetéseit. A felvetett problémákat a kurzus résztvevőivel közösen vitatjuk meg, illetve értelmezzük. A hallgatók értékelése az órai munka, a zh., illetve szóbeli vizsga alapján történik.

Tematika

1. Bevezetés, a szociológia előfutárai – szept. 12.

2. Emile Durkheim és a klasszikus francia szociológia – szept. 26.

Irodalom:

Durkheim, Emile (1978): A szociológia módszertani szabályai (részlet). In uő: *A társadalmi tények magyarázatához*. Budapest: KJK, 23–36.

Durkheim, Emile (2001): *A társadalmi munkamegosztásról (részlet)*. Budapest: Osiris, 122–142.

3. Max Weber és a klasszikus német szociológia – okt. 10.

Irodalom:

Weber, Max (1998): A társadalomtudományos és társadalompolitikai megismerés „objektivitása” (részlet). In uő: *Tanulmányok*. Budapest: Osiris, 7–20.

Weber, Max (2009): Hatalommegosztás a közösségen belül: osztályok, rendek, pártok. In uő: *Politikai szociológia*. Budapest: Osiris, 49–71.

4. Jürgen Habermas és a kritikai tradíció – okt. 31.

Irodalom:

Habermas, Jürgen (1994): *A társadalmi nyilvánosság szerkezetváltozása (részlet)*. Budapest. Osiris, 51-85.

Habermas, Jürgen (1994): Válságtendenciák a kései kapitalizmusban (részlet). In uő: *Válogatott tanulmányok*. Budapest: Atlantisz, 59–83.

5. Pierre Bourdieu – nov. 21.

Irodalom:

Bourdieu, Pierre (2000): A mezők logikája. In Felkai Gábor – Némedi Dénes – Somlai Péter (szerk.): *Olvasókönyv a szociológia történetéhez I-II*. Budapest: Napvilág, 418–430.

Bourdieu, Pierre (2002): Társadalmi tér és szimbolikus tér. In uő. *A gyakorlati észjárás*. Budapest: Napvilág, 11-29.

6. Összefoglalás, zh – dec. 12.

szám

Ajánlott irodalom:

Felkai Gábor (szerk.) (1999): *A szociológia kialakulása*. Budapest: Új Mandátum.

Felkai Gábor – Némedi Dénes – Somlai Péter (szerk.) (2000): *Olvasókönyv a szociológia történetéhez I-II*. Budapest: Napvilág.

Némedi Dénes (2005): *Klasszikus szociológia, 1890-1945*. Budapest: Napvilág.

TANTÁRGYLEÍRÁS

szám

A tantárgy címe: Projektszociológia
A tantárgy kódja: BTSZOC102MA
A szak megnevezése (N/L): Szociológia MA

Témakörök és kötelező irodalmak:

1. Projekt és projektesítés

Christopher Ray: Nemzetközi együttműködés a vidéki területek között: az EU vidékfejlesztésének politikai-gazdasági elemei, 17-38. o., In: Czibere Ibolya-Kovács Imre (szerk.) (2013): Fejlesztéspolitika – vidékfejlesztés. Debreceni Egyetem Kiadó, Debrecen

2. A közsféra projektesítése

Stefan Sjöblom: Bevezető: a projektesített közsféra felé –a projektesítés jelensége, 39-60. o., In: Czibere Ibolya-Kovács Imre (szerk.) (2013): Fejlesztéspolitika – vidékfejlesztés. Debreceni Egyetem Kiadó, Debrecen

3. Projektek a szervezetekben

Czibere Ibolya: Projektek a szervezetekben, 107-137. o., Christopher Ray: Az EU Leader Programja: a vidékfejlesztés laboratóriuma. 217

4. Az intellektuális tulajdon

Christopher Ray: Kultúra, intellektuális tulajdon és a területi alapú vidékfejlesztés, 138 -156 o., In: Czibere Ibolya-Kovács Imre (szerk.) (2013): Fejlesztéspolitika – vidékfejlesztés. Debreceni Egyetem Kiadó, Debrecen

5. Újraelosztás és projekt

Czibere Ibolya, Gerő Márton, Kovács Imre: Újraelosztás és integráció In: Kovács Imre (szerk.) Társadalmi integráció: Az egyenlőtlenségek, az együttműködés, az újraelosztás és a hatalom szerkezete a magyar társadalomban. 380 p. Szeged; Budapest: MTA TK Szociológiai Intézet; Belvedere Meridionale, 2017. pp. 51-116.

6. A fejlesztési projekt

Christopher Ray: Az EU Leader Programja: a vidékfejlesztés laboratóriuma 217 -229 n: Czibere Ibolya-Kovács Imre (szerk.) (2013): Fejlesztéspolitika – vidékfejlesztés. Debreceni Egyetem Kiadó, Debrecen

7. A fejlesztési projektek hatásai és következményei

KjellAndersson: A vidékfejlesztés összehangolása projekteken keresztül:a vidéki Finnország „innovációs paradoxona” 229 - 248 in: Czibere Ibolya-Kovács Imre (szerk.) (2013): Fejlesztéspolitika – vidékfejlesztés. Debreceni Egyetem Kiadó, Debrecen

8. A projektosztály elmélete

8. Kovács Imre: A felemelkedő projektosztály, 157-168. o., In: Czibere Ibolya-Kovács Imre (szerk.) (2013): Fejlesztéspolitika – vidékfejlesztés. Debreceni Egyetem Kiadó, Debrecen

9. A szociális célú projektek gyakorlata

szám

Darvas Ágnes – Ferge Zsuzsa: Gyerekesély programok kistérségi alkalmazása – a gyakorlat dilemmái és tanulságai...169-215. o., In: Czibere Ibolya-Kovács Imre (szerk.) (2013): Fejlesztéspolitika – vidékfejlesztés. Debreceni Egyetem Kiadó, Debrecen.

10. Szegények és projektek

Husz Ildikó: Szegénységcsökkentést célzó programok és a projektfoglalkoztatás, Magyar Tudomány 2018/6

https://mersz.hu/hivatkozas/matud_f7998#matud_f7998

Csurgó Benadett, Kovács Imre: A szegénység elleni projektek haszna. A kisvárosi szociális földprogram példája Magyar Tudomány 2018/6

TANTÁRGYLEÍRÁS

szám

A tantárgy címe: A szervezeti konfliktusok elméletei
A tantárgy kódja: BTSZOC201MA
A szak megnevezése (N/L): Szociológia MA

A tantárgy oktatási céljainak lényegi összefoglalása

A tantárgy során a hallgató megismeri a szervezetben lévő konfliktusok elméletét, a szervezeti konfliktusok forrásait, előnyeit és hátrányait. A szeminárium során lehetősége lesz a hallgatónak konfliktuskezelési stratégiában részt venni és konfliktuskezelési gyakorlatokat megismerni.

A tantárgy minimum követelményei

A témakör alapvető szakirodalmának ismerete.

A félév tematikája (kb.10 témakörre lebontva)

A szervezeti konfliktus fogalmának értelmezése

A szervezeti konfliktusok típusai és fokozatai

A szervezeti konfliktusok funkciója

Konfliktusok formái a szervezetben

Szervezeti konfliktus és kommunikáció

Konfliktuskezelés a gyakorlatban

A szervezeti konfliktusok haszna

A szervezeti konfliktusok kimenetele

Konfliktuskezelési gyakorlatok I.

Konfliktuskezelési gyakorlatok II.

Vizsgára bocsátás feltételei

A tárgy gyakorlati jegy megszerzésével zárul, melyet a szorgalmi időszakban kell a hallgatónak teljesítenie. A szemináriumokról maximum három hiányzás engedélyezett.

Értékelés (félévközi ellenőrzések formája, év végi értékelés módja)

A félév során egy darab zárthelyi dolgozat eredményes megírása, a tantárgyhoz kapcsolódó témában egy darab prezentáció eredményes megtartása, gyakorlati órákon való részvétel és a gyakorlati órákhoz kapcsolódó feladatok órai megoldása.

Megjegyzés (feltételezett tudásanyag, előképzettségi szint) -

szám

Kötelező irodalom

Csepeli György (2015): A szervezkedő ember. Kossuth Kiadó, Budapest, V/2. Konfliktusok. 272-285 p.

Zoltayné Paprika Zita (2002): Döntésmélet. Alinea Kiadó, Budapest, 2002., Konfliktuselmélet. 301-332 p.

Thomas Schmidt (2014): Konfliktuskezelési tréninggyakorlatok. Z-Press Kiadó, Budapest

A szemináriumokon elhangzott anyagok.

Ajánlott irodalom

Dobák Miklós – Antal Zsuzsanna (2016): Vezetés és szervezés. Akadémiai Kiadó, Budapest, 484 p.
ISBN: **978 963 05 9447 9**

Csepeli György (2015): A szervezkedő ember. Kossuth Kiadó, Budapest, VII/2. Kihívások a szervezetekkel szemben. 326-337 p.

Tantárgy neve: Szociológiai és szociálpszichológiai- identitáselméletek	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	szám
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: elmélet 100%(kredit%)	
A tanóra típusa : <u>ea.</u> / szem. / gyak. / konz. és óraszám a: 30 az adott félévben Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak): -	
A számonkérés módja (<u>koll.</u> / gyj. / egyéb): Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok (ha vannak): zárthelyi dolgozat	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak):-	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A “Szociológiai és szociálpszichológiai-identitáselméletek” kurzus során a hallgatók megismerkednek az identitás fogalmi változásaival, valamint a társadalmi és a személyes identitás különbségeivel és összefüggéseivel. A társadalmi kategóriák szerepét vizsgálva eljutunk a tényleges és a képletes társadalmi identitásig. Az identitás olyan változataival is foglalkozunk, mint a nemzeti- a vallásos- vagy a kulturális identitás. Az identitás elméletek mellett a kurzus célja a politikai szocializáció elméletek és a hazai és nemzetközi politikai szocializáció/identitás kutatási eredményeinek bemutatása.</p> <p>Témakörök</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az identitás fogalma és különböző értelmezései 2. Identitás és modernizáció 3. Társadalmi és én identitás, társadalmi azonosságtudat 4. Identitás elméletek (Goffman, Krapmann) 5. A politikai szocializáció fogalma 6. A politikai szocializáció rendszerszintű modelljei 7. A politikai szocializáció társadalomtörténeti sajátosságai Magyarországon 8. Politikai szocializáció és kollektív identitások 9. A politikai szocializáció empirikus kutatása <p>In the 'Political socialization-identity theories' the students get acquainted with the conceptual changes of identity, as well as with the differences and interrelations between social and personal identities. Through the examination of the role of the social categories, we will come to the actual and symbolic social identity. Versions of identity, such as the national, the religious or the cultural identity, are as well dealt with. Beside identity theories, the aim of the course is the presentation of the political socialization theories and of the research results of the domestic and international political socialization/identity. plication of statistical trials and simple statistics processes, the logics of latent models is also dealt with.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Szabó Ildikó: Nemzet és szocializáció. A politika szerepe az identitások formálódásában Magyarországon 1867 – 2006. Budapest: L'Harmattan, 2009. 	

Kötelező irodalom:

- Szabó Ildikó: Nemzet és szocializáció. A politika szerepe az identitások formálódásában Magyarországon 1867 – 2006. Budapest: L'Harmattan, 2009. **szám**
- Schöpflin György (2004): Az identitás dilemmái. Attraktor, Máriabesnyő-Gödöllő.

Ajánlott irodalom:

- Annick Percheron (1999): Szocializáció és politikai szocializáció. In: Szabó Ildikó - Csákó Mihály (szerk.) A politikai szocializáció. Válogatás a francia nyelvterület szakirodalmából. Új Mandátum, Bp. 9-17 old.
- Stumpf István (1994) Politikai szocializáció: régi dilemmák, új kihívások. Politikatudományi Szemle, 2. szám, 197 - 213 old.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek**(tudás, képesség stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a.) tudása

- Magas szinten ismeri, érti és értelmezi a fontos szociológiai és társadalomtudományi összefüggéseket.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik szűkebb szakterületének minden fontosabb szegmenséről, érti a szociológiában meghatározó folyamatokat.
- Ismeri és érti a szociológiával szoros kapcsolatban lévő társtudományok fogalmi rendszereit, lényegi összefüggéseit és főbb irányzatait.

b.) képességei

- Képes az újszerű szociológiai ismeretek megszerzésére, innovatív feladatok elvégzésére, érvelni tud azok fontossága mellett.
- Képes a magyar és idegen nyelven közzétett kutatási eredmények saját szakterületen történő alkalmazására.

c) attitűdje

- Tudatosan törekszik a tudományos értelemben vett objektivitásra.
- Törekszik a globális és helyi viszonyok komplex megértésére, azok egymásra tekintettel történő kezelésére.

d.) autonómiája és felelőssége

- Személyes felelősséggel tartozik a szociológus mesterség szakmai és etikai szabályainak betartásáért, a szociológus szakma integritásának megőrzéséért..

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Murányi István, oktató, egyetemi docens**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak)(név, beosztás, tud. fokozat):

Dr. Murányi István, oktató, egyetemi docens

Tantárgy neve: Alkalmazott társadalomtudományi módszerek I. (kvantitatív)	Kreditértéke: 3 szám
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: elmélet 70 % (kredit%)	
A tanóra típusa: ea. / szem. / <u>gyak.</u> / konz. és óraszám: 30 az adott félévben Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak): -	
A számonkérés módja (koll. / <u>gyj.</u> / egyéb): Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok (ha vannak): zárthelyi dolgozat	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1.	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak):-	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>Az “Alkalmazott társadalomtudományi kvantitatív módszerek” kurzus célja, hogy a hallgatók résztvevőként is megismerjék a kérdőíves kutatási adatfelvétel lehetőségeit és korlátait. A megfelelő elméleti alapot követően a hallgatók egy konkrét kérdőíves kutatás során (student fieldwork) a gyakorlatban sajátítják el az adatgyűjtés folyamatát (adatfelvétel, terepmunka). Az előkészítő szakaszokra (okosság problémája és valószínűségi elmélete, konceptualizálás, operacionalizálás) építve, a kismintás hallgatói kérdőíves kutatás középpontjában a survey technikával megközelíthető kérdésfeltevések tisztázása, kutatási terv készítése, a kérdőív operacionalizálásának és előkészítésének módszertani követelményei, a mintavétel logikája, valamint az instruktori és kérdezőbiztosi munka technikai eljárásai állnak. A tárgy további célja: a hallgatók legyenek képesek kutatási tervet készíteni és elvégezni az adott problémához megfelelő operacionalizációs és konceptualizációs feladatokat.</p>	
<p><i>The aim of the course 'Applied social sciences quantitative methods' is that the students get acquainted also as participants with the possibilities and the barriers of the questionnaire research survey. After the appropriate theoretical foundation the students, in the course of a specific questionnaire research (student fieldwork), learn the process of data collection in practice (survey, field work). Building on the preparation phases (the problem of causality and its probability theory, conceptualization, operationalization), the clarification of questioning approachable by survey technique, the preparation of a research plan, the methodology requirements of the operationalization and the preparation of the questionnaire, the logics of sampling and the technical processes of the instructor's and pollster's work are in the centre of the small sample student questionnaire survey. A further aim of this course is that the students learn to make a research plan and to complete the operational and conceptualization tasks suitable to the given problem.</i></p>	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlottirodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	

Kötelező irodalom:

- Héra Gábor- Ligeti György (2005): Módszertan. A társadalmi jelenségek kutatása. Osiris Kiadó, Budapest, 41-58 oldal. **szám**
- Falus Iván – Ollé János: Az empirikus kutatások gyakorlata. Adatfeldolgozás és statisztikai elemzés. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2008.

Ajánlott irodalom:

- Résztvevő megfigyelés. In.: Letenyei László (2008, szerk.): Településkutatás I.-II. Módszertani kézikönyv és szöveggyűjtemény. Budapest: TeTT könyvek, 71-97. old.
- Frank M. Andrews- Laura Klem-Terrence N. Davidson-Patrick M. O, Malley-Willard L. Rodgers: Útmutató az Empirikus Társadalomtudományi Adatelemzések Megfelelő Statisztikai Módszereinek és Eljárásainak Kiválasztásához. Társadalomkutatási Módszertani Tanulmányok II. OMIKK-TÁRKI, Budapest, 1989.
- Horváth György (1996): Vélemények mérlegen. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek**(tudás, képesség stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a.) tudása

- Magas szinten ismeri, érti és értelmezi a legfontosabb társadalomtudományi összefüggéseket.
- Ismeri és érti a szociológiával szoros kapcsolatban lévő társtudományok fogalmi rendszereit, lényegi összefüggéseit és főbb irányzatait.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a társtudományoknak azokkal a részterületein, melyek szükségesek a szociológia műveléséhez.

b.) képességei

- A szakmailag megbízható forrásokra és azok gyakorlati tapasztalataira alapozva képes a szakterülete szempontjából releváns fogalomkészletre, argumentációra és következtetésekre épülő szociológiai elemzéseket készíteni.
- Képes az újszerű szociológiai ismeretek megszerzésére, innovatív feladatok elvégzésére, érvelni tud azok fontossága mellett.
- Képes a magyar és idegen nyelven közzétett kutatási eredmények saját szakterületen történő alkalmazására.

c) attitűdje

- Nyitott, befogadó, ugyanakkor kritikus a szakmai újításokkal szemben.
- Nyitott és elkötelezett a nemzetközi szakmai együttműködések iránt.
- Tudatosan törekszik a tudományos értelemben vett objektivitásra.

d.) autonómiája és felelőssége

- Elkötelezetten képviseli a szakmai érdekeket.
- Tiszteletben tartja munkatársai és tanítványai jogait. Fokozott felelősséggel tartozik a kutatási alanyok biztonsága, anonimitása és személyes adataik védelme iránt.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Murányi István, oktató, egyetemi docens**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak)(név, beosztás, tud. fokozat):

Dr. Murányi István, oktató, egyetemi docens

Tantárgy neve: Alkalmazott társadalomtudományi módszerek II. (kvalitatív)	Kreditértéke: 3 szám
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” ¹² : elmélet 70 % (kredit%)	
A tanóra típusa: ea. / <u>szem.</u> / gyak. / konz. és óraszám: 30 az adott félévben Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak): -	
A számonkérés módja (koll. / <u>gyj.</u> / egyéb): Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok (ha vannak): zárthelyi dolgozat	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2.	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak):-	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

Az 'Alkalmazott kvalitatív társadalomtudományi módszerek' kurzus célja a társadalomtudományi kutatások során gyakran alkalmazott kvalitatív kutatási módszerek bemutatása. Arra törekszünk, hogy a kvalitatív társadalomkutatás elméleteinek és legfontosabb módszereinek megismerése alapján a hallgatók gyakorlatban használható metodikai ismereteket szerezzenek. Foglalkozunk a különböző tartalomelemzési technikákkal, történeti és már ismert statisztikák elemzésének lehetőségeivel. A szeminárium során egy konkrét kutatási anyag interjút közösen dolgozzuk fel, részekre bontva a feladatokat. A kutatási téma kiválasztása és a kutatási terv kidolgozása lközösen történik, azonban az elemzés elvégzése a konkrét egyéni feladatokat kijelölő csoport feladata. A félév során a hallgatók folyamatosan beszámolnak az elvégzett munkájukról és reflektálnak egymás munkájára, bírálva és kiegészítve az eredményeket.

Témakörök

1. A társadalomtudományi kutatás alapjai
2. A kvalitatív kutatási technikák jellemzői
3. Tartalomelemzés és történeti-összehasonlító elemzés
4. Tartalomelemzési technikák
5. Terepkutatás
6. Kvalitatív adatelemzés
7. Mentális térkép készítés

The aim of the course 'Applied social sciences qualitative methods' is the presentation of the qualitative research methods applied frequently in social science research. Our aim is that students receive practical methodology knowledge on the basis of getting acquainted with the theories and the significant methods of qualitative social science research. Different content parsing techniques and possibilities of the analysis of historical and already known statistics are dealt with. In the course of the seminar, the interviews of a given research case are processed jointly by the students with the tasks broken into parts. The selection of the research topic and the elaboration of the research plan is done jointly but the analysis is completed as the task of the group, with individual tasks appointed. During the semester the students constantly reflect on their own work done and on the work of others, while criticizing and complementing their results.

A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

- Jennifer Mason: Kvalitatív kutatás. Jószöveg műhely. Budapest, 2005. (ford. Tóth Kinga) **szám**
- Síklaki István: Vélemények mélyén. A fókuszcsoporthoz a kvalitatív közvélemény-kutatás alapmódszere. Kossuth Kiadó, 2006.

Ajánlott irodalom:

- László János (2005): A narratív pszichológiai tartalomelemzés. Magyar Tudomány, 11. 1366.o.
- Gyáni Gábor (1998): Emlékezés és oral history. In: Bögre Zsuzsanna (2007): Élettörténet a társadalomtudományokban. Szöveggyűjtemény. Budapest – Piliscsaba: PPKE, 155-166. old.
- Bögre Zsuzsanna (2003): Élettörténeti módszer elméletben és gyakorlatban. In: Szociológiai Szemle 2003/1. 155–168.o.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek**(tudás, képesség stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a.) tudása

- Magas szinten ismeri, érti és értelmezi a fontos szociológiai és társadalmi összefüggéseket.
- Rendelkezik a szakmai munkában alkalmazható magas szintű kvantitatív és kvalitatív módszertani tudástartalmakkal, követi a társadalomtudományi módszertan főbb fejlődési tendenciáit.

b.) képességei

- Rendelkezik a racionális elemzés, problémamegoldás, döntéshozatal, érvelés képességével, melynek birtokában képes a szociálpolitika területére tartozó szakmai feladatok megoldására
- A szakmailag megbízható forrásokra és azok gyakorlati tapasztalataira alapozva képes a szakterülete szempontjából releváns fogalomkészletre, argumentációra és következtetésekre épülő szociológiai elemzéseket készíteni.
- A szakmailag megbízható forrásokra és azok gyakorlati tapasztalataira alapozva képes a szakterülete szempontjából releváns fogalomkészletre, argumentációra és következtetésekre épülő szociológiai elemzéseket készíteni.
- Képes a sikeres kommunikációra különböző személyekkel, csoportokkal, illetve a nyilvánossággal.

c) attitűdje

- Nyitott, befogadó, ugyanakkor kritikus a szakmai újításokkal szemben.
- Tudatosan törekszik a tudományos értelemben vett objektivitásra.

d.) autonómiája és felelőssége

- Személyes felelősséggel tartozik a szociológus mesterség szakmai és etikai szabályainak betartásáért, a szociológus szakma integritásának megőrzéséért.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Murányi István, oktató, egyetemi docens**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak)(név, beosztás, tud. fokozat):

Dr. Murányi István, oktató, egyetemi docens

(1.) Tantárgy neve: Többszintű elemzés	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” ¹³ : 40% elmélet 60% gyakorlat	

<p>A tanóra¹ típusa: szem. és óraszáma: 2 az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők² az félév második felében számítógépen dolgozunk közösen szám</p>
<p>A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb³): gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok⁴ a félév végén egy önálló elemzést kell írni egy speciális adatbázis felhasználásával (12-15 oldal)</p>
<p>A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2</p>
<p>Előtanulmányi feltételek -</p>
<p>Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása</p> <p>A kurzus során a többváltozós statisztikai/szociológiai módszerek egyik típusával, a kontextuális elemzéssel ismerkednek meg a hallgatók elméletben és gyakorlatban. Elsőként az elemzési szintekkel foglalkozunk a szociológiában, az ökológiai tévkövetkeztetéssel, majd a kontextuális elemzés lényegével és a Davis-féle tipológiával, majd a kontextuális elemzésekkel a szociológiai klasszikusainál. A kurzus második felében következik a számítógépes adatelemzés és a záródolgozatok előkészítése.</p> <p><i>During the course, we deal with multilevel methods in sociology, especially with contextual analysis. At first, we deal with analysis-levels in sociology than with ecological conclusion errors than with the essence of contextual analysis and with the Davis-typology. Than we deal with contextual effects in the papers of the classical authors of sociology. In the second part of the course we deal with the data analysis with the help of SPSS program, and we prepare the papers which the students will write at the end of the course.</i></p> <p>A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)</p> <p>Bertalan László (szerk.) Az ökológiai tévkövetkeztetésről Szociológiai Szemle 1980/3-4. Tájékoztató rovat Davis, J. A.-Spaeth, J.L. -Houson, C.: Kontextuális hatások elemzése in. Magyarázat, megértés és előrejelzés szerk: Bertalan L. Tömegkommunikációs Kutatóközpont Bp. 1987. 271-292. Fényes Hajnalka: Kísérletek az egyenlőtlenségek csökkentésére a felsőoktatásban Statisztikai Szemle 2000/ február-március 151-169. Dr. Fényes Hajnalka - Dr. Pusztai Gabriella: A kulturális és társadalmi tőke kontextuális hatásai az iskolában Statisztikai Szemle 2004. június-július 567-582. old. Fényes Hajnalka (2008): Kontextuális hatások a középiskolások eredményességére. Szociológiai Szemle 18: (3) 3-31.</p> <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, <i>képesség</i> stb., KKK 8. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p>a) tudása Magas szinten ismeri, érti és értelmezi a fontos szociológiai és társadalmi összefüggéseket. Rendelkezik a szakmai munkában alkalmazható magas szintű kvantitatív és kvalitatív módszertani tudástartalmakkal, követi a társadalomtudományi módszertan főbb fejlődési tendenciáit. Ismeri és érti azokat a társadalmi problémákat, amelyek meghatározzák a szociológiai gondolkodás meghatározó</p>

¹ **Nftv. 108. § 37. tanóra:** a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

⁴ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

tendenciáit.

Ismeri, érti és folyamatosan fejleszti azt a tudásanyagot, amely biztos műveltségi háttérrel ad a szociológia magas szintű műveléséhez.

szám

b) képessége

Képes eligazodni a társadalmi problémák és konfliktusok rendszerében.

A szakmailag megbízható forrásokra és azok gyakorlati tapasztalataira alapozva képes a szakterülete szempontjából releváns fogalomkészletre, argumentációra és következtetésekre épülő szociológiai elemzéseket készíteni.

Képes az újszerű szociológiai ismeretek megszerzésére, innovatív feladatok elvégzésére, érvelni tud azok fontossága mellett.

c) attitűdje

Nyitott, befogadó, ugyanakkor kritikus a szakmai újításokkal szemben.

Tudatosan törekszik a tudományos értelemben vett objektivitásra.

d) autonómiája és felelőssége

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Fényes Hajnalka PhD habil, egyetemi docens

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):

(1.) Tantárgy neve: Tartalom- és diskurzus elemzés	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	szám
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹³: (kredit%)	
A tanóra ⁵ típusa: gyakorlat és óraszám: 2 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve:) Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők ⁶ (ha vannak):	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb ⁷): gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok ⁸ : szemináriumi dolgozat	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2.	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincs	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A szeminárium célja a diskurzus és tartalomelemzés elméletének illetve kvantitatív és kvalitatív módszereinek megismertetése. A félév során a hallgatók betekintést nyernek a téma alapvető elméleti irodalmába, illetve saját MA szakdolgozatuk kutatásaihoz kapcsolódóan egy önálló elemzést készítenek, amelyet írásban beadnak és a szemináriumon bemutatnak. A dolgozatok közös bemutatásával, megvitatásával és opponálásával a hallgatók megismerik egymás kutatási területeit, valamint konkrét példákon keresztül ismerik meg a kutatás lehetséges irányait, módszereit, ezenkívül egymásnak folyamatos visszajelzést adva segítik társaik munkáját. Emellett a félév során a hallgatók megismerik az Nvivo kvalitatív tartalomelemző program használatát.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
van Dijk, Teun A.: A kritikai diskurzus elemzés elvei. In Szabó Márton, Kiss Balázs, Boda Zsolt (szerk.): Szövegváltozatok a politikára. Nyelv, szimbólum, retorika, diskurzus. Nemzeti Tankönyvkiadó, 2000.	
Foucault, Michel: A diskurzus rendje. In: Foucault, Michel: <i>A fantasztikus könyvtár</i> . Vál. és ford. Romhányi Török Gábor. Budapest, Pallas Stúdió - Attraktor Kft., 1998. 50-74.	
Krippendorff, Klaus: A tartalomelemzés módszertanának alapjai. Budapest: Balassi, 1995.	
Némedi Dénes (szerk.): Modern szociológiai paradigmák. Budapest: Napvilág, 2008. 383-460.	
Szabó Márton (2003): <i>A diskurzív politikatudomány alapjai. Elméletek és elemzések</i> . (Posztmodern politológiák). Budapest, L' Harmattan, 2003.	

⁵ **Nftv. 108. § 37.** *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

⁶ pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

⁷ pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

⁸ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, ^{szám} *képesség-stb.*, *KKK 8. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása

- Magas szinten ismeri, érti és értelmezi a fontos szociológiai és társadalmi összefüggéseket.
- Rendelkezik a szakmai munkában alkalmazható magas szintű kvantitatív és kvalitatív módszertani tudástartalmakkal, követi a társadalomtudományi módszertan főbb fejlődési tendenciáit.
- Ismeri és érti a szociológiával szoros kapcsolatban lévő társtudományok fogalmi rendszereit, lényegi összefüggéseit és főbb irányzatait.

b) képességei

- Képes eligazodni a társadalmi problémák és konfliktusok rendszerében.
- Szűkebb szakterületén képes a társadalmi problémák és konfliktusok okainak és hatásmechanizmusainak elemzésére és összegző értékelésére.
- A szakmailag megbízható forrásokra és azok gyakorlati tapasztalataira alapozva képes a szakterülete szempontjából releváns fogalomkészletre, argumentációra és következtetésekre épülő szociológiai elemzéseket készíteni.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat):

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):

.....

TANTÁRGYLEÍRÁS

szám

A tantárgy címe: Adatbázisok kezelése, adatelemző szoftverek
A tantárgy kódja: BTSZOC302MA-K3
A szak megnevezése (N/L): Szociológia MA

A kurzus első felében áttekintjük a társadalomtudományi kutatások során használt, nagyrészt ingyen elérhető adatbázisokat.

Bemutatásra kerül a:

- TÁRKI adatbankja,
- KSH STADAT és népszámlálási adatbázisai
- Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR)

A kurzus második felében áttekintjük a társadalomtudományi kutatások során használt statisztikai programcsomagokat.

Milyen lehetőségeink vannak a különböző szoftverek használatára.

- fizetős szoftverek: SPSS, SAS, Wyzwhy
- ingyenes programok: R, TETRAD, PSPP,
- online használható statisztikai programok

Ajánlott irodalmak:

- Drótos László; Kokas Károly: Webarchiválás és a történeti kutatások. DIGITÁLIS BÖLCSÉSZET, (1) 1. pp. 35-53. ISSN 2630-9696 (2018)
- Palkó, Gábor ; Thorsten, Ries: Born-digital archives International Journal of Digital Humanities 1 : 1 pp. 1-11. , 11 p. (2019)
- Vág András: Szabad hozzáférésű statisztikai elemző szoftverek a Világhálón forrás: http://www.ksh.hu/statszemle_archive/2006/2006_04/2006_04_417.pdf
- Vág András: Statisztika online - oktatási portál forrás: <https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/statisztika-online-1/statisztika-online-1.pdf>

TANTÁRGYLEÍRÁS

szám

A tantárgy címe: Társadalmi viselkedés mérése és kutatása Társadalmi magatartás és kultúra
A tantárgy kódja: BTSZOC400MA BTSZ122MA-K3
A szak megnevezése (N/L): Szociológia MA

A tárgy célja:

bevezető áttekintés nyújtani a társadalmi magatartás - elsősorban hazai - kutatásának társadalomtudományi / diszciplináris jellemzőiről, a fontosabb befolyásoló tényezőkről, valamint a hazai és nemzetközi szakirodalom meghatározó elméleteiről - elsősorban a szociálpszichológiai megközelítések és empirikus kutatási eredmények alapján.

A szeminárium értékelése és számonkérése

A jegy 50 százaléka : a szemináriumok elején megírt cc. 10 perces tesztek eredményeinek átlaga (5 fokozatú skála, megfelelt 3.00 vagy nagyobb átlag) A tesztek az előző órán kijelölt szakirodalomra vonatkoznak. A jegy másik 50 százaléka: félév végén kijelölt időpontra - a kötelező szakirodalom alapján - legalább 10 oldal terjedelmű esszé elkészítése .

A szemináriumon a részvétel kötelező, a hiányzási lehetőségeket a BTK érvényes szabályai határozzák meg.

Témakörök

A csoportközi viszonyok I. (kategorizáció, előítélet, sztereotípiák)

A csoportközi viszonyok II. (értékek, normák, kultúra)

Az attitűdök mérése, skálázása, funkciói

Kollektív emlékezet (M. Halbwachs) kommunikatív, kulturális emlékezet (J. Assmann)

Szociális reprezentáció (S. Moscovici)

Nemzeti és globális kulturális értékek

Hagyomány: jelentés, történelem, funkció, intézmények és társadalom

Az identitás társadalomtudományi értelmezés

Társadalmi identitás elméletek és empirikus kutatási eredmények

A nemzeti és etnikai identitás

Vallás és szekularizáció

Szakirodalom

- Etnikai konfliktusok elemzési stratégiái. Regio Irodalmi Jelen 2012. Május
- Mivé lett a szociográfia? Arjun Appadurai (2001): A lokalitás termelése. Regio, 12. évf. 3. sz. 3-31. old.
- Robert K. Merton, Marjoiske Fiske és Patricia LO. Kendall_ A fókuszált interjú (részletek)
- Az attitűdök mérése, skálázása, funkciói
- Ladányi János – Szelényi Iván : Roma etnicitás és társadalmi kirekesztettség

- Wessely Anna (szerk.): A kultúra szociológiája.. Bp. 1998. Osiris
- Murányi István A lokális identitás jellemzői egy borsodi településen szám
- László János A szociális reprezentációról
- Koller Boglárka : A poszt-nemzeti identitás -struktúra dinamikus modellje a Európai Unió állampolgárok azonosságtudatának vizsgálata alapján 2003 PhD értékezés
- Bögre Zsuzsanna: Társadalmi-politikai változások hatása a vallásos identitás alakulására Magyarországon (1948-1990) - különös tekintettel 1948-1964 közötti időszakra. BKE Szociológia PhD Program, 2002. (kijelölt részletek)
- Csepeli, György, Murányi István, Prazsák Gergő : Új tekintélyelvűség a mai Magyarországon: társadalmi csoportok hierarchiájának látásviszonyai. Budapest: Apeiron Kiadó, 2011. (kijelölt részletek)
- Erős Ferenc: Irányok és tendenciák az előítélet kutatásában. *Educatio* 2007/1. pp. 3-9.
- Eröss Gábor-Gárdos Judit: Az előítélet-kutatások bírálatához. *Educatio* 2007/1. pp. 17-37.
- Koller Boglárka (2006): Nemzeti és európai identitás. In: Hegedűs István (szerk.): A magyarok bemenetele. Budapest: DKMKA, pp. 14-44.
- Kovács Éva: Az élettörténeti emlékezet helye az emlékezetkutatásban Tudománytörténeti és kutatási bevezető. In: Kovács Éva (szerk.): Tükörszilánkok. Kádár-korszak a személyes emlékezetben. Szociológiai Kutatóintézet-1956-os Intézet, Budapest, 2008.
- László János - Ehmann Bea - Imre Orsolya (2002) Történelem történetek: a történelem szociális reprezentációja és a nemzeti identitás. *Pszichológia*. 22. 147-162.
- László János : Társas tudás, elbeszélés, identitás. A társas tudás modern szociálpszichológiai elméletei. *Scientia Humana-Karász*, 1999.
- Murányi István: A munkások lokális identitásának jellemzői Borsodnádason. *Korall*, 2012. 49. 106-127.
- Simonovits Bori: Nemzeti identitás, kisebbségek és társadalmi konfliktusok. A magyar társadalom attitűdjeinek alakulása 1992 és 2014 között. 375-403. In: Kolosi Tamás-Tóth István György (szerk.) *Társadalmi Riport*, 2014. 404-431 old.
- Wessely Anna (szerk.): A kultúra szociológiája.. Bp. 1998. Osiris
- Assmann, Jan: A kulturális emlékezet. Budapest: Atlantisz, 1999
- Bausinger, Hermann: Népi kultúra a technika korában. Budapest: Osiris 1995. pp.: 11-160.
- Shils, Edward: A hagyomány. Bevezetés. In: Hofer Tamás-Niedermüller Péter: *Hagyomány és hagyományalkotás*. MTA Néprajzi Kutató Csoport. Bp. 1987. pp.: 15-66.
- Bourdieu: A társadalmi egyenlőtlenségek újratermelődése. Az értelmiségi hagyomány és a társadalmi rend megőrzése pp.: 7-70, Különbségek és megkülönböztetések pp.: 136-150, A vallási mező kialakulása és struktúrája című fejezetek. Budapest: Gondolat 1978
- Cseh-Szombathy László: Konzerváló és modernizáló elemek a család kulturális szerepében. In: *A kultúra szerepe a változó világban*. (Szerk: Striker Sándor) Győr, 1995. 61-62.
- Featherstone, M.-Hepworth, M.: Az öregedés maszkja és a posztmodern életút. In: *A test. Társadalmifejlődés, kulturális teória*. (szerk. Featherstone, M.-Hepworth, M.-Turner, B.S.). Budapest: Letter-Print 1998. Pp.: 126-150.
- Gyáni Gábor: Emlékezés, emlékezet és a történelem elbeszélése. Budapest: Napvilág, 2000
- Hobsbawm, Eric: Tömeges hagyományteremtés: Európa 1870-1914. In: Hofer Tamás-Niedermüller

Péter: Hagyomány és hagyományalkotás. MTA Néprajzi Kutató Csoport. Bp. 1987. pp.: 127-197. **szám**

- Hofer Tamás: Paraszti hagyományokból nemzeti szimbólumok – adalékok a magyar nemzeti műveltség történetéhez az utolsó száz évben. Janus, IV.1. (1989).
- Kaufmann, Franz-Xaver: Vallás és modernitás. In. Replika 21-22. 1996, 249-277.
- László János: Szociális emlékezet: a történelem szociálpszichológiája. Magyar Tudomány 2003/1. <http://www.matud.iif.hu/03jan/laszlo2.html>
- Mumford, Lewis: A gép mítosza: Válogatott tanulmányok. A „civilizáció” terhe pp.: 30-62, A találmányok és a mesterségek pp.: 63-114, Az axiális ember pp.: 115-153., A politechnikai hagyomány pp.: 154-217. című részek. Budapest: Európa 2000.
- A szociális reprezentáció: elmélet és gyakorlat. I.1. László János: Történelem, elbeszélés, identitás. Magyar Tudomány, 2003/1. 48-57.old. 2. László János - Ehamann Bea - Imre Orsolya (2002) Történelem történetek: a történelem szociális reprezentációja és a nemzeti identitás. Pszichológia. 22. 147-162.

Tantárgy neve:Közvéleménykutatások	Kreditértéke:3
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	szám
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: elmélet 60 % (kredit%)	
A tanóra típusa : ea. / <u>szem.</u> / gyak. / konz. és óraszám : 30 az adott félévben Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak): -	
A számonkérés módja (koll. / <u>gyj.</u> / egyéb): Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok (ha vannak): zárthelyi dolgozat	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4.	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak):-	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása
<p>A féléves “Közvéleménykutatás-piackutatás” kurzus során a piac- és közvélemény-kutatások metodikai és tematikai alapjainak az elsajátítása történik. A nyolcvanas évek végétől napjainkig végzett néhány fontosabb kutatás eredményeinek értelmezése mellett az alkalmazott módszerek megismerésével és gyakorlásával foglalkozunk.</p> <p>Témakörök</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A közvélemény fogalma és szociológiai értelmezése 2. A közvélemény-kutatások metodikai jellemzői 3. A mintavétel- alapfogalmak, mintavételi módok, mintavételi hiba 4. A kérdőív jellemzői és szerkesztése 5. Az adatgyűjtés, a kérdezés jellemzői 6. A közvélemény szerepe a politikai rendszerek és választások működésében 7. Közvélemény-kutatási módszerek gyakorlati alkalmazása: települések kutatása. 8. A közvélemény-és piackutatás hazai jellemzői: szervezetek és kutatások. 9. A közvélemény szerepe a politikai rendszerek és választások működésében. 10. Politikusok és a közvélemény. 11. Néhány jelentősebb hazai politikai magatartás- és véleményvizsgálat elemzése. 12. Interaktív prezentációs alkalmazások elkészítése <p><i>During the half-year “Public opinion research - market research ‘ course the students acquire the methodology thematic basics of the market and public opinion research. We will deal with the interpretation of a few significant research projects completed since the end of the 1980’s and also with the familiarization and the practice of the methods applied.</i></p> <p>A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlottirodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)</p>

- Kötelező irodalom:
- Babbie, E. (2003): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Budapest, Balassi. 5. Fejezet ^{szám}
- Fischer, Gy. (2001): Hihetünk-e a közvélemény-kutatásoknak? Budapest, Bagolyvár. 72-98.p.
- Scipione, P. A. (1994): A piackutatás gyakorlata. Budapest, Springer-Verlag. 139-168.p

Ajánlott irodalom:

- Perjés László (2001): Internet @ marketing magyar szemmel, Bagolyvár Könyvkiadó, Budapest.
- Hoffmann M., Kozák Á., Veres Z. (2000): Piackutatás. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.
- Hoffmann-Kozák-Veres (2000): Piackutatás Műszaki Könyvkiadó, Budapest.
- Naresh K. Malhotra (2001): Marketingkutatás, Műszaki Könyvkiadó, Budapest.
- W. Gordon-R. Langmaid (1998): Kvalitatív piackutatás, HVG, Budapest.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek**(tudás, képesség stb., **KKK 7. pont**) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a.) tudása

- Ismeri és érti a társadalom működését, a társadalmi folyamatokat, a társadalmi és szociális problémák keletkezését, jelenlétét és a veszélyeztető tényezőket, valamint, hogy mindezek hogyan hatnak az egyes emberekre, családokra, csoportokra, szervezetekre és közösségekre.
- Ismeri és értelmezi az emberi szükségleteket, a társas viselkedés pszichológiai tényezőit, az emberek és a környezetük közötti interakciókat.
- Ismeri a szociális szolgáltatási rendszert, a közszféra, valamint a magánszféra – ezen belül civil-, egyházi, piaci szféra – rendszereit, átlátja a szociális szervezetek működését és abban a szociális szakemberek szerepeinek, tevékenységének formáit

b.) képességei

- Képes eligazodni a szociális terület mélyebb összefüggései, valamint a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek, modellek között, és képes új szolgáltatások kialakításában közreműködni a megelőzés és a problémakezelés érdekében.
- Felkészült a szakmai csapatmunkára, a partneri együttműködésekre az érintettekkel, szakmai szervezetekkel, a társszakmák és a közigazgatás szakembereivel, önkéntesekkel.

c) attitűdje

- Nyitott az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra; elkötelezett a korszerű szociális munka tudományos és gyakorlati eredményeinek megismerésére és alkalmazására.
- Elkötelezett a szakmai etikai alapelvek gyakorlati alkalmazására, valamint a jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvésre.

d.) autonómiája és felelőssége

- Nyitott a szakmai továbbképzés formáira, önállóan és felelősen törekszik az önismeret, az önreflexió, a kommunikáció és a szakmai módszerek fejlesztésére.
- Nyitott a szakmai továbbképzés formáira, önállóan és felelősen törekszik az önismeret, az önreflexió, a kommunikáció és a szakmai módszerek fejlesztésére.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Murányi István, oktató, egyetemi docens**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak)(név, beosztás, tud. fokozat):

Dr. Murányi István, oktató, egyetemi docens

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy címe: Hatékonyság és eredményesség vizsgálat	szám
A tantárgy kódja: BTSZOC402MA-K3	
A szak megnevezése (N/L): Szociológia MA	

Témakörök, tematika

1-6.óra:

A kísérleti kutatás és az értékelő kutatások és a hatásvizsgálat módszertana (Fényes Hajnalka)

Irodalom:

Babbie, Earl (2003): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi Kiadó, Budapest: Kísérleti módszer 249-272, Értékelő kutatások 381-410

Major Klára (2013): Hatásvizsgálati kézikönyv, I. kötet: Hatásvizsgálat elemzőknek (Internetről letölthető, pdf nekem is megvan)

Sági Matild, Széll Krisztián (2015): Hatásvizsgálatok alapszintű kézikönyve. Módszertani segédkönyv oktatáspolitikusok számára (Internetről letölthető, pdf nekem is megvan)

7-10. óra (kiselőadások, ppt-k)

Kormos Dóra (2017: szakdolgozat, Corvinus Egyetem): Hogyan mérhető pontosan és torzítatlanul a társadalmi hatás? Módszertani ajánlások és azok gyakorlati megvalósítása a magyar nonprofit szektorban (Internetről letölthető, pdf nekem is megvan)

Társadalompolitikai beavatkozások hatásvizsgálatainak elméleti lehetőségei és gyakorlati módszerei
Készítette: Krémer Balázs, Bói Krisztina, Kurucz Erika, Mód Péter, Nagy Zita Éva, Ottucsák Melinda A., Pál Zsolt (internetről letölthető)

Liskó Ilona-Fehérvári Anikó (2008): Hatásvizsgálat. A HEFOP által támogatott intergációs program keretében szervezett pedagógus-továbbképzésekről (research paper) (internetről letölthető, nekem is megvan a pdf)

Magyar Tudomány 2010/07 Kézdi Gábor, Surányi Éva: Mintavétel és elemzési módszerek az oktatási integrációs program hatásvizsgálatában, és a hatásvizsgálatból levonható következtetések (internetről letölthető)

SWOT elemzésről (kiselőadás internetes anyagok alapján)

Szepesi Balázs (2013): Hatásvizsgálati kézikönyv, II. kötet: Hatásvizsgálat szervezőknek (Internetről letölthető, pdf nekem is megvan)

Számonkérés: Kiselőadások, ppt bemutatók készítése + a kurzus végén az előre kiosztott kiskérdések alapján ZH, vagy online oktatás esetén szóbeli skypos vizsga a korábban megadott átfogóbb témakörök mentén

(1.) Tantárgy neve: Európai társadalompolitikák	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	szám
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹³: (kredit%)	
A tanóra ⁹ típusa: ea. / szem. / gyak. / konz. és óraszám a: heti 2 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve:) Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők ¹⁰ (ha vannak):	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb ¹¹): kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok ¹² (ha vannak):	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 1. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincs	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása
<p>A tantárgy célja, hogy az európai kultúra gyökereit felidézve bevezesse a hallgatókat a társadalompolitika legfontosabb kérdéseibe. A tantárgyi program elemezi, milyen társadalmi, gazdasági és történelmi körülmények között alakultak ki Európában a modern jóléti államok és azok meghatározó típusai. A program összehasonlítja az egyes európai országok jóléti rendszereit, betekintést ad a szociális biztonságot garantáló jóléti ellátórendszerek kialakulásába és működésébe. A társadalompolitika egyes területeinek – társadalombiztosítás, egészségpolitika, ifjúságpolitika, oktatáspolitikai, foglalkoztatáspolitikai - összehasonlító elemzése lehetőséget biztosít az Európában működő intézményrendszerek és alternatív ellátási formák megismerésére. A program lehetőséget kínál a jóléti állam válságával és a XXI. századi alternatívákkal kapcsolatos elméletek tanulmányozására is.</p> <p>The aim of the course is to introduce the students the most important issues of social policy by recalling the roots of European culture. The program analyzes the social, economic and historical circumstances in which modern welfare states and their dominant types develop in Europe. The program compares the welfare systems of individual European countries, giving insight into the emergence and functioning of welfare systems that guarantee social security. Comparative analysis of certain areas of social policy - social security, health policy, youth policy, education policy and employment policy - provides an opportunity to get to know the institutional systems and alternative forms of social care in Europe. The program offers an opportunity to studying the theories of the welfare state crisis and the alternatives of the XXI. Century.</p>
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)
<p>Castel, R. (1998): <i>A szociális kérdés alakváltozásai</i> A Szociálpolitikai Értesítő Könyvtára, Max Weber Alapítvány, Wesley Zsuzsanna Alapítvány, Kávé Kiadó, Budapest</p> <p>Csoba Judit (2017): Gondoskodó állam, aktiváló állam, befektető állam. <i>socio.hu</i> (1). 1-26.</p> <p>Csoba Judit (2012) (szerk.): <i>Európai társadalompolitikák</i>. Debreceni Egyetem, Debrecen</p>

⁹ **Nftv. 108. § 37. tanóra:** a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

¹⁰ pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

¹¹ pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

¹² pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Esping-Andersen, G. (1990) *The three worlds of welfare capitalism*. Princeton, New Jersey: Princeton University Press.

Giddens, A. (1999): *A Harmadik út*. Agóra Kiadó, Budapest

szám

Hemerijck, A. (2013): *Changing Welfare States*. Oxford University Press, Oxford

Nyilas Mihály (2009): *A jóléti állam a XXI. században*. Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület, Budapest

Szűcs Jenő (1981): Vázlat Európa három történeti régiójáról. *Történelmi Szemle* (3), 313-360.

Vitányi Iván (1986): Az „Európa- paradigma”. Magvető Kiadó, Budapest

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 8. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

Ismeri és érti:

- a társadalmi egyenlőtlenségeket, megismeri az egyenlőtlenségek és a kirekesztés csökkentése érdekében felhasználható szociálpolitikai eszközöket a társadalmi integráció erősítését, a hátrányos helyzetűek integrációját és a társadalmi demokrácia megvalósulását célzó legfontosabb programokat,
- a szociális szolgáltatási rendszert, a közszféra, valamint a magánszféra – ezen belül civil-, egyházi, piaci sféra – rendszereit, átlátja a szociális szervezetek működését és abban a szociális szakemberek szerepeinek, tevékenységének formáit,

a munkaerőpiaci integrációt segítő intézkedéseket és eszközöket, az Európai Unió országaira jellemző munkaerő-piaci folyamatokat

Képes:

- kritikus szemlélettel és reflektív módon megfogalmazni a társadalmi és szociális problémákat, a veszélyeztető tényezőket és a problémakezelés folyamatát,
- megkülönböztetni a vélekedéseket, sztereotípiákat, előítéleteket a bizonyítékokkal alátámasztott társadalmi tényektől, leírásoktól, elemzésektől,
- eligazodni a szociális terület mélyebb összefüggései, valamint a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek, modellek között, és képes új szolgáltatások kialakításában közreműködni a megelőzés és a problémakezelés érdekében,
- eligazodni a hazai és nemzetközi intézmények, adatbázisok és rendszerek körében
- felismerni a szolgáltatásokat igénybe vevők autonómiáját tiszteletben tartó proaktív szemléletű, életminőséget szolgáló, javító, konstruktív problémakezelés, valamint a források és a kockázatok elemzésének szükségességét.

Attitűdje:

- Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, a demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékkezősség mellett,
- nyitott a társadalmi változásokra, fogékony az előítéletek ellen küzdő szemléleti alapok adaptálására, következetesen elfogadja a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségét, és hitelesen képviseli szűkebb és tágabb környezetében ennek szemléleti alapjait.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Csoba Judit egyetemi tanár PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat)

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy címe: Kriminológia alapjai	szám
A tantárgy kódja: BTSZOC105MA-K3	
A szak megnevezése (N/L): Szociológia MA	

Tantárgy leírás:

A tantárgy célja a kriminológia interdiszciplináris megközelítése, e tudományterület kialakulása, fejlődése, valamint a legfontosabb, a kriminológia történetét meghatározó elméletek megismerése, a bűnözés különböző aspektusainak, elterjedtségének, jelentőségének valamint az erre adott szakpolitikai, társadalmi válaszoknak az áttekintése.

A kurzus egyes találkozási során rövid tematikai összefoglaló után a hallgatók az általuk választott publikáció, szakirodalom alapján az adott témához kapcsolódó referátumot közösen megvitatják.

A tantárgy kötelező irodalma:

Kriminológia, Szerkesztette: Borbíró Andrea, Gönczöl Katalin, Kerecsi Klára, Lévay Miklós
Wolters Kluwer Kiadó, Budapest 2016

Ajánlott irodalom:

Devianciák - Bevezetés a devianciák szociológiájába. Szerk. Rácz József. Új Mandátum Könyvkiadó 2001

Szülőgyilkosságok Magyarországon az ezredfordulón. Aperiion Kiadó 2012

Michael Foucault: Az igazság és az igazságszolgáltatási formák. Latin Betűk Debrecen 1998.

Michael Foucault: Felügyelet és büntetés - A börtön története. Budapest 1990.

Baron-Cohen: Elemi különbség: Férfiak, nők és a szélsőséges férfiagy. Osiris 2006.

Niels Christie: Büntetésipar; A nyugati stílusú gulágok felé. Osiris Kiadó 2004

Vizsga: írásbeli

Tematika

- 1.) A téma bemutatása, elvárások, a kurzus menetrendje, a kriminológia fogalma
- 2.) Klasszikus iskolák, a bűnözés biológiai és pszichológiai magyarázatai
- 3.) **Börtönlátogatás**
- 4.) Deviancia, anómia, szociológiai, antropológiai megközelítések
- 5.) Címkezés és kontroll elmélet, radikális és realista kriminológia
- 6.) Környezeti kriminológia
- 7.) Normakövetés és normaszegés – társadalmi és egyéni tényezők
- 8.) Megismerés lehetőségei: kriminálstatisztika, kriminológiai és interdiszciplináris kutatások
- 9.) Gyermekkori negatív tapasztalatok következményei a kriminológia szemszögéből
- 10.) Speciális bűnelkövetői típusok, csoportok
- 11.) Áldozatok és bűnelkövetők
- 12.) A bűnözésre adott társadalmi válaszok
- 13.) A büntetés hatásai, dezisztencia, prizonizáció, PTSD

(1.) Tantárgy neve: Idegen nyelvű szövegelemző szeminárium	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	szám
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹³: (kredit%)	
A tanóra ¹³ típusa : gyakorlat és óraszám : 2 az adott félévben , (<i>ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve:</i>) Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők ¹⁴ (<i>ha vannak</i>):	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb ¹⁵): gyj. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok ¹⁶ : szemináriumi dolgozat	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3.	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): nincs	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus elsődleges célkitűzése a hallgatók szövegértési és fordítási készségeinek fejlesztése a tudományos szakirodalom területén alkotott szövegekkel valamint a szociológiai szakszókincsük növelése. A cél, hogy a önállóan képesek legyenek feldolgozni szakszövegeket a kutatási területükön.	
A kurzus többféle gyakorlatot végzésén alapul. Egyrészt a félév elején és végén a TOEFL nyelvvizsga reading comprehension gyakorlatai alapján mérjük fel a hallgatók bemeneti és kimeneti készségeit. Másrészt félév során a kiadott szakirodalmat dolgozzák fel a résztvevők, gyakorlati foglalkozásonként kb. 5 kiadott oldal fordítását beszélik meg a szemináriumvezetővel: a hallgatók mondatonként felváltva fordítják a szöveget és a problémás szöveghelyeket közösen megbeszélik. Alkalmanként az óra végén összefoglaló szövegértési kérdések megválaszolása is kapcsolódik a gyakorlathoz. Végül, előre egyeztetett gyakorlati foglalkozásokon az önálló szövegértést gyakorolják a hallgatók ellenőrzött körülmények között: a hallgatók szótárral ismeretlen szöveget dolgoznak fel önállóan és a megadott kérdésekre válaszolnak.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Kendall, Diana: <i>Sociology in our times</i> . Sixth Edition. Belmont, CA: Thomson/Wadsworth: 2007 (és későbbi kiadások).	
Thomson, A.J és A. V. Martinet: <i>A practical English grammar</i> . Oxford: Uxford University Press, 1982 és későbbi kiadások.	
Deborah Philip: <i>Longman preparation course for the TOEFL</i> . New York: Longman, 1993.	

¹³ **Nftv. 108. § 37. tanóra**: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

¹⁴ pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

¹⁵ pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

¹⁶ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 8. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

Szám

a) tudása

-Ismeri és érti a hazai, európai és globális társadalmi problémákat, ismeretei birtokában képes értelmezni a társadalmi problémák létrejöttét, hatásait, értelmezését, kezelését befolyásoló tényezőket.

-Ismeri és érti a korábban megtanult idegen nyelvek szaknyelvi anyagát, ennek birtokában képes idegen nyelvű szakmai forrás felhasználására.

b) képességei

- A társadalom- és szociálpolitika területén képes a hazai és külföldi tudományos és szakmai források feltárására, feldolgozására és szakmai munkája során a leszűrt következtetések gyakorlati alkalmazására.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*):

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*):

.....

Tantárgy neve: Társadalmi csoportok közösségi jellemzői	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	szám
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: elmélet 90 % (kredit%)	
A tanóra típusa: <u>ea.</u> / szem. / gyak. / konz. és óraszám: 30 az adott félévben Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak): -	
A számonkérés módja (<u>koll.</u> / gyj. / egyéb): Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok (ha vannak): zárthelyi dolgozat	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak):-	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A “Társadalmi csoportok közösségi jellemzői” A kurzus elsődleges célja, hogy a hallgatók megismerjék a legnagyobb lélekszámú hazai kisebbség, a cigányság fontosabb szociológiai és kulturális antropológiai jellemzőit. A féléves tárgy korlátainak megfelelően csak néhány területre koncentrálunk - vonatkozik ez a cigány népismeret (néprajzi, kulturális örökség és értékek) lehetséges témaköreire is. A kurzus során az egyes tartalmi egységeket a leginkább alkalmas szakirodalomra támaszkodva, közös feldolgozás alapján tárgyaljuk. A korábbi oktatási tapasztalatok tükrében, szegregált cigány közösség felkeresése és cigány fiatalok (és/vagy értelmiségiek/vezetők) meghívása is szerepel a kurzus tematikájában. A cigányság mellett a hazai nemzeti kisebbségek, illetve más kisebbségi csoportok szociológiai jellemzőit is tárgyaljuk. A kurzus további célja , hogy bevezető áttekintés adjon az ifjúságszociológia kvázi-önálló diszciplináris jellemzőiről, a fiatalok társadalmi magatartását befolyásoló fontosabb tényezőkről, valamint a hazai és nemzetközi szakirodalom meghatározó elméleteiről.</p> <p><i>The aim of the course 'The community characteristics of social groups' is that the students get acquainted with the main sociological and anthropological aspects of the largest national minority, the population of the Roma. Due to the limited time for this course (one semester) we will only focus on a few areas – and this refers to the possible topics of Gypsy ethnography, cultural heritage and values as well. During the course the content units are discussed jointly, relying on the most suitable specialist literature. Based on previous experience, visits to segregated Gypsy communities and invitations of Roma youth (and/or intellectuals/community leaders) are also part of the course plan. Added to those of the Roma's, the sociological features of domestic minorities and other minority groups are as well discussed. Furthur aims of the course are to give an introductory overview of the quasi-independent disciplinary features of youth sociology, of the main factors affecting the social behavior of the youth and of the definitive theories of the domestic and international specialist literature.</i></p>	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	

Kötelező irodalom:

- Gergely András, Gelsei Gergő, Gergely Vera-Horváth Vera (2004, szerk.) **A magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek. Alapítvány a Társadalomelméleti Kollégiumért, Budapest. szám**
- A hazai cigányság története, letelepedésük Magyarországon. Dupcsik Csaba (2009): A magyarországi cigányság története. Történelem a cigánykutatások tükrében, 1890–2008. Budapest, Osiris

Ajánlott irodalom:

- Cserti Csapó Tibor (2002): A cigány népesség története és szociokulturális helyzete Magyarországon a kutatások tükrében. In: (szerk.: László János – Forray R. Katalin): A roma közösség kulturája és iskolai pszichológiája. PTE BTK Pszichológiai Intézet – Romológia Tanszék, Pécs, 2002.
- Horváth Ágota-Landau Edit-Szalai Júlia (szerk.) 2000: Cigánynak születni. Tanulmányok, dokumentumok. Aktív Társadalom Alapítvány / Új Mandátum. Budapest, 2000.
- Többség-kisebbség viszony, a cigányellenesség jellemzői. II. Sík Endre (1995): xxxellenesség. Replika, 17-18. szám. 282-290 old

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek**(tudás, képesség stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a.) tudása

- Ismeretekkel rendelkezik különösen a társadalmi egyenlőtlenség, a társadalmi igazságosság, a társadalmi kockázatok, az emberi és állampolgári jogok összefüggéseiről.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a társadalomtudományoknak azokkal a részterületein, melyek szükségesek a szociálpolitika műveléséhez.
- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a szociálpolitika minden fontosabb szegmenséről, érti az annak működését meghatározó folyamatokat, ezek közé tartoznak különösen a szociálpolitika korszerű elméletei, felfogásmódjai, a történeti és jelenkori modelljei, a hazai és nemzetközi szociálpolitikai rendszerek felépítését és működését befolyásoló ideológiai, gazdasági, politikai tényezők, a szociális biztonság és a szociális védelem intézmény- és ellátórendszerei, továbbá az azok felépítését és működését befolyásoló elméleti, módszertani és más tényezők.

b.) képességei

- Képes közösségek szervezésére és fejlesztésére, érdekeik képviseletére, szociális közigazgatási tevékenységekre, szociális ellátórendszerek szervezésére, szociális intézmények fenntartói, illetve vezetői feladatainak ellátására.
- Képes társadalmi szervezetek létrehozásában és működtetésében való közreműködésre.

c.) attitűdje

- Tisztában van a szociálpolitika tényalapú, továbbá érdek- illetve értékalkötelezett felfogásmódjaival, ezért reflexív szakemberként kialakítja és képviseli saját nézőpontját.
- Felismeri a szociális védelem és biztonság intézményrendszerét torzító politikai, bürokratikus, jogi, gyakorlati törekvéseket, és képviseli szakmai meggyőződését.

d.) autonómiája és felelőssége

- Elkötelezett szociálpolitikus szakemberként önállóan és felelősségteljesen vesz részt a szociálpolitikai rendszerek korszerűsítésében és továbbfejlesztésében.
- Munkavégzési és társadalmi konfliktushelyzetekben önállóan és felelősen hozza meg döntéseit, következetesen képviselve a rábízottak érdekeit.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Murányi István, oktató, egyetemi docens**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak)(név, beosztás, tud. fokozat):

szám

Dr. Murányi István, oktató, egyetemi docens

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy címe: A társadalmi nemek szociológiája	szám
A tantárgy kódja: BTSZOC205MA-K3	
A szak megnevezése (N/L): Szociológia MA	

Tantárgyleírás:

A XX. század alapvetően formálta át a nemi szerepekről alkotott elképzeléseket és ingatta meg a két nem hierarchikus viszonyáról vallott több évszázados rögzült értékeket. A század elejétől Magyarországon is számos könyv, cikk, tanulmány született a nőkérdésről, bár a korai évtizedekben ezeket a szövegeket még jórészt férfiak írták: politikusok, szociológusok, jogászok, pszichológusok - felvonultatott nézeteik viszont gyakran nem objektív leírások voltak, hanem érvek mellett, hogy a nők nem lehetnek egyenlők a férfiakkal, mert a női nemi szerepek természettől fogva adottak és ennél fogva megváltoztathatatlanok. Ehhez a több évszázados hagyományos értékrendszerhez képest következtek be drámai változások a nemi szerepekben, a nemek közötti kapcsolatokban és a várakozásokban. A női szexualitás tudatosságának növekedése és szabadabb kifejeződése mellett a munkában és a családban történt nemekkel kapcsolatos változások olyan jelenségek, amelyek szélesebb körben ható, eddig soha nem tapasztalt tartós társadalmi következményekkel jártak, és amelyek hatására a szociológia tudományában új fogalom született: a társadalmi nem kategóriája.

Mindezekből kiindulva a félév folyamán azokat az elméleti és gyakorlati összefüggéseket dolgozzuk fel, amelyek a férfiak és nők közötti kapcsolatokat alakító társadalmi tényezők feltárásán keresztül segítik a hallgatókat a gender-szemlélet elsajátításában.

Témakörök, tematika

1. A nemi különbségek történeti és kulturális meghatározottságai

Kötelező irodalom:

MEAD, Margaret (2003): Férfi és nő. A két nem viszonya a változó világban. Osiris Kiadó, Budapest

SCOTT, Joan Wallach (2001): Van-e a nőknek történelmük? Balassi Kiadó, Budapest

Ajánlott irodalom:

MILES, Rosalind (2000): Az idő leányai. Balassi Kiadó, Budapest

Davis, Natalie Zemon (2001): „Nőtörténelem” átalakulóban: az európai helyzet. In: SCOTT, Joan Wallach: Van-e a nőknek történelmük? Balassi Kiadó, Budapest

PETŐ Andrea (2001): A nő történetírás története. In: Rubicon, 2001/6. sz.

2. A nemek biológiai konstrukciói – a női és férfi társadalmi szerepek „természettől-valóságának” ideológiai és értékháttéré

Kötelező irodalom:

BARON-COHEN, Simon: Elemi különbség. Férfiak, nők és a szélsőséges férfiagy – Osiris Kiadó, Budapest, 2006

Ajánlott irodalom:

KIMURA, Doreen (1999): Női agy, férfi agy. Kairosz Kiadó, Budapest

BÄDER Andor (1968): A nő biológiai szerepe a társadalomban a reneszánsztól a 18. század végéig. Medicina Könyvkiadó, Budapest szám

3. A szexualitás és a prostitúció társadalmi kérdései

Kötelező irodalom:

BUTLER, Judith (2006): A felforgatás testi aktusai. In: Butler, Judith: Problémás nem. Balassi Kiadó, Budapest

LÉDERER Pál (szerk.) (1999): A nyilvánvaló nők. Prostitúció, társadalom, társadalomtörténet. Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest

Ajánlott irodalom:

LAQUEUR, Thomas (2002): A testet öltött nem. Test és nemiség a görögöktől Freudig. Új Mandátum Kiadó, Budapest

ZACCHIAS, Paulus (2001): A házastársi kötelességről. Európa Könyvkiadó, Budapest

FOUCAULT, Michel (1999): A szexualitás története I-III. Atlantisz Könyvkiadó, Budapest

4. A nemiség pszichológiai és pszichoanalitikus megközelítései

Kötelező irodalom:

BUTLER, Judith (2006): Tilalom, pszichoanalízis és a heteroszexuális mátrix előállítása. In: Butler, Judith: Problémás nem. Balassi Kiadó, Budapest

CHODOROW, Nancy J. (2000): A feminizmus és a pszichoanalitikus elmélet. Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest

Ajánlott irodalom:

LUKÁCS Dénes (2004): Nőiség, szexualitás, freudizmus. Animula Kiadó, Budapest

POLHEMUS, Robert (2007): Lót leányai. Szex, megváltás és a nők önérvényesítési törekvései. Napvilág Kiadó, Budapest

5. Szociálpszichológiai megközelítések: előítéletek és sztereotípiák

Kötelező irodalom:

BUDA Béla (1985): Női szerep – női szocializáció – női identitás. In: Koncz Katalin (szerk.): Nők és férfiak. Hiedelmek, tények. – Magyar Nők Országos Tanácsa, Kossuth Könyvkiadó, Budapest

H. SAS JUDIT (1984): Nőies nők és férfias férfiak. A nőkkel és a férfiakkal kapcsolatos társadalmi sztereotípiák élete, eredete és szocializációja. Akadémiai Kiadó, Budapest

Ajánlott irodalom:

CZIBERE Ibolya (2008): A sztereotípiákkal sokkal könnyebb egyetérteni... In: Czibere Ibolya: Gender ABC. Debreceni Egyetem, Szociológia és Szociálpolitika Tanszék, Debrecen

BANAJI, Mahzarin (2003): Rejtőzködő attitűdök és sztereotípiák – Osiris Kiadó, Budapest

6. A nőmozgalmak egyenjogúsítási törekvései - a feminizmusok első és második hulláma

Kötelező irodalom:

GERHARD, Ute (2006): A nőmozgalom „hosszú hullámai” – hagyományok és elintézetlen ügyek. In: Gerhard, Ute: Lélegzetvételnél szünet. Balassi Kiadó, Budapest

LÉVAI Katalin (2005): A hazai feminizmusról. In: Palasik Mária – Sipos Balázs (szerk.): Házastárs? Munkatárs? Vetélytárs? A női szerepek változása a 20. századi Magyarországon. Napvilág Kiadó, Budapest

Ajánlott irodalom:

- MACKINNON, Catharine A. (1994): A feminizmus változásai. Előadások életről és jogról. PONT Kiadó, Budapest
- BENARD, Cheryl – Schlaffer, Edit (1992): Túsarkú cipőben, hátrafelé – HUNGARICA Nyomda és Kiadó, Budapest
- NEMÉNYI Mária (1994): Miért nincs Magyarországon nőmozgalom? In: Hadas Miklós (szerk.): Férfiuralom. Írások nőkről, férfiakra, feminizmusról. Replika Kör, Budapest

7. Nemi identitáspolitikák: a harmadik hullámos feminizmus és a performativitás. Queer-elmélet, meleg- és leszbikus identitások.

Kötelező irodalom:

- BRAIDOTTI, Rosi (2007): Egy nomád térképei. Feminizmus a posztmodern után. Balassi Kiadó, Budapest
- MATLARY, Janne Haaland (2002): A felvirágzás kora. Jegyzetek egy új feminizmushoz. CRS, Budapest

Ajánlott irodalom:

- MAGYARI-VINCZE Enikő (2006): Feminista antropológia elvek és gyakorlatok között. Desire Kiadó, Kolozsvár
- SÉLLEI Nóra (szerk.) (2007): A nő mint szubjektum, a női szubjektum. Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen

8. A maszkulinitás konstrukciója

Kötelező irodalom:

- MOSSE, George L.: Férfiasságnak tükröje. A modern férfieszmény kialakulása. Balassi Kiadó, Budapest
- KIMMEL, Michael S. (2001): A maszkulinitás jelenkori „válsága” történelmi perspektívából. In: Replika 43-44., 2001. június

Ajánlott irodalom:

- HADAS Miklós (2003): A modern férfi születése. Helikon Kiadó, Budapest
- BODNÁR Ilona (2005): Lealacsonyítják-e a nők a sportot? In: Palasik Mária – SIPOS Balázs (szerk.): Házastárs? Munkatárs? Vetélytárs? A női szerepek változása a 20. századi Magyarországon. Napvilág Kiadó, Budapest

9. Szociológiai elméletek a nemek társadalmi konstrukciójáról

Kötelező irodalom:

- BOURDIEU, Pierre (2000): Férfiuralom. Napvilág Kiadó, Budapest
- SULLEROT, Evelyne (1983): A női nem. Tények és kérdőjelek – Gondolat Kiadó, Budapest
- Joó Mária (2005): Simone de Beauvoir és a posztoszocialista helyzet. In: Palasik Mária – Sipos Balázs (szerk.): Házastárs? Munkatárs? Vetélytárs? A női szerepek változása a 20. századi Magyarországon. Napvilág Kiadó, Budapest

Ajánlott irodalom:

- ADAMIK Mária (1994): A Nagy Fehér Üzemmod: avagy miről szól a „nőkérdés”? – In: HADAS Miklós (szerk.): Férfiuralom – Írások nőkről, férfiakra, feminizmusról – Replika Kör, Budapest
- TÓTH Olga (2007): Nőnek lenni – társadalmi nem (gender) az egyenlőtlenségek rendszerében – In: Magyar Tudomány, 2007/12.
- ZIMMERMANN, Susan (1997): A család bálványától a piac bálványáig. A nemek közötti viszonyok változása a fejlett ipari társadalmakban. In: Eszmélet, 9. évf. 33. sz./1997.

10. A társadalmi nemek tudománya

Kötelező irodalom:

BELINSZKI Eszter (2003): A társadalmi nem mint a kutatás tárgya – Szociológiai Szemle 2003/1.
THUN Éva (2002): A nőtudomány és társadalmi nemek tudománya I-II.- In: Magyar Felsőoktatás, 2002/3-4. szám

szám

BRAUNMÜHL, Claudia von (2007): Gender mainstreaming. Egy világ körüli út rekonstruálása. In: Eszmélet 2007/73.

Ajánlott irodalom:

PETŐ Andrea (2002): Az Európai Unió és a társadalmi nemek egyenlőségének intézményesülése. In: Pető Andrea (szerk.): Társadalmi nemek képe és emlékezete Magyarországon a 19-20. században. A Nők a Valódi Esélyegyenlőségért Alapítvány, Budapest

SIPOS Balázs (2005): „Asszonyfejjel férficélokért...” Olvasatok és ábrázolások egy újkonzervatív korszakról. In: Palasik Mária – Sipos Balázs (szerk.): Házastárs? Munkatárs? Vetélytárs? A női szerepek változása a 20. századi Magyarországon. Napvilág Kiadó, Budapest

11. Reprezentáció-elméletek: a nemek és a hozzájuk kapcsolt társadalmi és magánéleti szerepek

Kötelező irodalom:

FUCHS, Victor R. (2003): A nemek közötti gazdasági egyenlőtlenségekről. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest

KONCZ Katalin (2005): Női karrierjellemezők: esélyek és korlátok a női életpályán. In: Palasik Mária – Sipos Balázs (szerk.): Házastárs? Munkatárs? Vetélytárs? A női szerepek változása a 20. századi Magyarországon. Napvilág Kiadó, Budapest

Ajánlott irodalom:

BLASKÓ Zsuzsa (2006): Nők és férfiak – keresőmunka, házimunka. A „család” tematikájú ISSP 2002-es adatfelvétel elemzése. KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, Budapest

HELL Judit (2002): A nemek viszonya a globalizálódó világban – In: Magyar Tudomány 2002/3.

SCHADT Mária (2005): A „házi tücsöktől” a dolgozó nőig. Az individualizációs folyamatok hatása a családi szerepekre. In: Palasik Mária – Sipos Balázs (szerk.): Házastárs? Munkatárs? Vetélytárs? A női szerepek változása a 20. századi Magyarországon. Napvilág Kiadó, Budapest

TANTÁRGYLEÍRÁS

szám

A tantárgy címe: A társadalmi hátrányok területi összefüggései
A tantárgy kódja: BTSZOC205MA
A szak megnevezése (N/L): Nappali

A tantárgy oktatási céljainak lényegi összefoglalása

A szeminárium lehetőséget biztosít arra, hogy a hallgatók mélyebben megismerkedjenek a területi egyenlőtlenségek interdiszciplináris elméleti megközelítéseivel és különböző megjelenési formáival. A kurzus célja alapvetően a szemléletformálás, a különböző „ágazati” információkat szintetizálni képes gondolkodásmódkialakítása –ezáltal értelmezhetővé téve az egyenlőtlenségek térbeli és időbeli alakulását befolyásoló tényezők komplexitását. A makroszinttől a településeken vagy akár településrészekben belül jelentkező egyenlőtlenségi viszonyok gyakorlati vizsgálata elősegíti a térbeli szemlélet kialakítását/erősítését is.

A félév tematikája

A félév folyamán tárgyalt fontosabb témakörök:

- Társadalmi rétegződés, kirekeszt(őd)és, hátrányos helyzetű csoportok
- Tér és társadalom – a társadalmi és területi hátrányok összekapcsolódása (periferizálódás és marginalizáció, avagy a „felesleges” terek)
- Magyarország térszerkezeti és településhálózati sajátosságainak alakulása, az aprófalvas és tanyás térségek problematikája
- A társadalmi hátrányok területi dimenziói:
 - jövedelmi különbségek, szegénység
 - iskolázottság és munkaerő-piaci státusz
 - demográfiai és migrációs jellemzők
 - egészségi állapot, egészségkárosodás, mortalitás
 - etnicitás és térbeli/társadalmi szegregáció
 - lakhatási viszonyok
 - elérhetőség és hozzáférhetőség (infrastruktúra, intézmények, szolgáltatások)
- Támogatáspolitikák – rizikócsoportok, célterületek lehatárolási gyakorlata

Értékelés

- Félévközi ellenőrzés: nincs, de az aktív órai közreműködés előnyökkel jár
- Félév végi értékelés módja: szóbeli vizsga

Ajánlott irodalom

- Enyedi György (szerk.) (1993): Társadalmi-területi egyenlőtlenségek száma Magyarországon. Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó.
- Faragó László (2016): Társadalmi-területi egyenlőtlenségek. = Tér és Társadalom 30/3., 118-123.
- Kovách Imre (2012): A vidék kezredfordulón. Ajelenkorimagyarvidékitársadalom szerkezeti és hatalmi változásai. Argumentum–MTATKSZI (Letölthető: <http://mek.niif.hu/12700/12727/12727.pdf>)
- Kovács Katalin (2013): Területi, társadalmi hátrányok és beavatkozási politikák. In: Hátrányban, vidéken. Argumentum Kiadó, Budapest.
- Nemes Nagy József (1990): Területi egyenlőtlenségek dimenziói. Adalékok egy „kvázi” elmülethez. Tér és Társadalom 2. pp. 15-30.
- Nemes Nagy József–
Tagai Gergely (2009): Területi egyenlőtlenségek, térszerkezetideterminációk. Területi Statisztika, február, pp. 152–169.
- Váradi Monika Mária (szerk.) (2008): Kistélepülések lépésenként szerben. Budapest, Új Mandátum Kiadó.
- Virág Tünde (2006): A gettósodó térség. Szociológiai Szemle, 1. szám, pp. 60–76.

A szakmai gyakorlat (intézményen kívüli): Kutatói Gyakorlat II. (Intézményi gyakorlat)

kreditértéke: 5

időtartama teljes idejű képzésben: heti/8 óra (félév/120 óra), **részidejű képzésben:** ---^{heti} hét/óra

jellege: összefüggő **tantervi helye:** 3. félév

tartalmi leírása, szakmai követelményei, szabályok

Tartalmi leírás:

A szakmai gyakorlat során feladat: ismeretek szerzése piaci, állami és civil szervezetek körében specializációjuknak megfelelő (politikai elemző/kutatás és projektmenedzsment) témakörben. A terepgyakorlat során a hallgatók – terephelyük tevékenységi köréhez illeszkedően - jártasságot szereznek: állami, piaci és nonprofit szervezetek menedzsmentje, fejlesztési projektek tervezése, önkormányzati politika, közösségi tervezés, kutatómenedzsment, politikai elemző témakörökben. A követelményrendszer teljesítésén túl azonban a terepgyakorlatok szakmai programja többet céloz meg: a képzés hatékonyságának növelése, a kibocsátott szakemberek magas szintű szaktudása, a leendő munkaadókkal való kapcsolat építése, erősítése, a tapasztalati tanulási folyamat és a szakmai készségek fejlődéséhez szükséges keretek biztosítása áll a középpontban.

A hallgatók a különböző tematikájú projektek megvalósításának eltérő szakaszaiba kapcsolódnak be. A következő témák kerülnek a fókuszba a gyakorlati tevékenységek során.:

- A projektet megvalósító szervezet megismerése.
- A projekt illeszkedése a terephely általános működésébe.
- A projekt létrehozásának motivációja, körülményei és a kiinduló állapotot megismerése.
- A projekt célcsoportjának, tevékenységeinek, módszereinek, céljainak, hatásainak megismerése.
- Projekt-dokumentáció áttekintése, rendszerének megismerése, korábban elkészített tervek, dokumentumok áttekintése.
- A projektet végrehajtó team megismerése, a szerepek és feladatok áttekintése.
- Részvétel a projekt megvalósításában.

The tasks during the internship are the following: to acquire knowledge in private, public and non-governmental organizations relevant to their specialization (political analysis / research and project management). During the field work students should acquire skills – related to the activities of their host organization – in the following areas: management of public, private and nonprofit organizations; planning of development projects; local government policy; community planning; research management and political analysis.

The students are involved in different stages in the implementation of various thematic projects.

The practical activities will focus on the following topics:

- *Getting to know the project implementing organization.*
- *Adaptation of the project to the general operation of the host institution*
- *Motivation, circumstances and starting point of the project*
- *Learning about the project's target group, activities, methods, aims and effects*
- *Overview of the project documentation and understanding of its system, surveying previously prepared plans and documents*
- *Learn about the project team, review roles and tasks*
- *Participation in project implementation.*

Szakmai követelmények, szabályok:

Terep-szervezetek irányában követelmény, hogy a korábbi félévek során megtanult ismeretek,

módszertani repertoár minél szélesebb körét integráltan gyakorolhassa a hallgató szakmai gyakorlatának időtartama alatt.

szám

Hallgatók irányában követelmény a következő kompetenciák fejlesztése és tudás elsajátítása:

Tudása:

- Ismeri és érti azokat a társadalmi problémákat, amelyek meghatározzák a szociológiai gondolkodás meghatározó tendenciáit.
- Jártas pályázati források feltárásában, rendelkezik pályázatírási és menedzselési, ismeretekkel, különös tekintettel a társadalmi integrációt támogató projektek szervezésére.

Képességei:

- Szűkebb szakterületén képes a társadalmi problémák és konfliktusok okainak és hatásmechanizmusainak elemzésére és összegző értékelésére.
- A szakmailag megbízható forrásokra és azok gyakorlati tapasztalataira alapozva képes a szakterülete szempontjából releváns fogalomkészletre és következtetésekre épülő szociológiai elemzéseket készíteni.
- Közreműködik az egyenlőtlenségek következményeinek csökkentését, a hátrányos helyzetűek integrációját szolgáló komplex programok kidolgozásában és megvalósításában.

Attitűdje:

- A tudományos szemléletmódok iránti megbecsülés elve alapján tevékenykedik, és nyitott a különböző megközelítési és értelmezési módokra.
- A tudományos korrektség elve alapján jár el, kerülve minden hátrányos megkülönböztetést.
- Képes a bizalomépítésre, a nyílt, hiteles, hatékony kommunikációra.

A szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmény értékelési módszerei

A félévet gyakorlati jegy zárja. A gyakorlat értékelése a tereptanárral közösen történik, a terepnapló, a jelenléti ív, a tereptanár által elkészített értékelő lap (igazolás szakmai gyakorlatról) alapján.

A szakmai gyakorlólhely(ek), melyekkel a képző intézmény megállapodást kötött

A DE Bölcsészettudományi Kar, Szociológia és Szociálpolitika Tanszéke 50 szervezettel kötött keretszerződést szakmai gyakorlatok megvalósítására (rendszeres tevékenységként, határozatlan időtartamra). Ezen túl a Tanszék, közel 80-100 szervezettel működik együtt speciális szakterülethez illeszkedő, alkalmasszerűen megvalósított gyakorlatok szervezése céljából.

A projektek menedzsmenete témájú terepgyakorlatok megszervezése a következő típusú terephelyeken történik:

- A terület és településfejlesztés intézményrendszere: regionális fejlesztési ügynökségek, projekteket menedzselő szervezetek, irányító hatóságok, önkormányzatok, stb.(pl. HBM Fejlesztési Ügynökség, Széchenyi Programiroda, stb.)
- Társadalmi egyenlőtlenségek következményeinek kezelését célzó projektek megvalósítását végző állami, civil és nonprofit szervezetek. (pl. Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya, Hajdúsági Hallgatókért és Civilekért Egyesület, AVP Hungary Egyesület, Igazgyöngy Alapítvány, stb.)
- Projektek megvalósítása keretében közösségfejlesztést, közösségi tervezést végző szervezetek (Közösségfejlesztők Egyesülete, Nemzeti Művelődési Intézet, Debreceni Művelődési Központ)
- Társadalomtudományi kutatást végző szervezetek
- Felsőoktatási intézmények projekteket menedzselő osztályai

A szakmai gyakorlat szervezettsége, „külső” gyakorlatvezetők biztosítása, ellenőrzése

A DE Szociológia és Szociálpolitika Tanszéke kiterjedt terepgyakorlati hálózata működésének

szabályait a „Terep-vezérfonal” c. dokumentum részletezi. Tartalma: jogszabályi háttér, terepgyakorlatok megszervezésének szabályai, a gyakorlat szereplői és azok jogosultságai és kötelezettségei, dokumentáció, stb.) A dokumentum a Tanszék honlapján hozzáférhető. ~~Asztali~~ gyakorlatok szakmai tapasztalatait, hatékony módszertanát, és a terephelyek bemutatását két könyv összegzi:

1. Terephelyek kézikönyve. (Szerk.: Diebel A.), Debrecen, Kiadó: Debreceni Egyetem Szociológia és Szociálpolitika Tanszéke, 2012.
2. Terepgyakorlatok Módszertani kézikönyve. (Irta és szerk.: Diebel A.-Prókai O.), Debrecen, Kiadó: Debreceni Egyetem Szociológia és Szociálpolitika Tanszéke, 2012.

A szakmai gyakorlatokat a terepkoordinátor szervezi és ellenőrzi. Az adott félév tematikája és a hallgatók érdeklődése mentén szervezett, jól képzett tereptanárok által irányított (kiválasztási szempontok: humán diploma +min. 5 év szakterületen szerzett tapasztalat) szakmai gyakorlatok helyszíneit félév elején a terepkoordinátor meghirdeti. A gyakorlat időbeli ütemezését a Terep-vezérfonal rögzíti. A gyakorlat kötelező feltételeinek megvalósulását a terepszerződés (Megállapodás) garantálja. A tereptanárok szakmai munkáját a gyakorlatot kísérő feldolgozó órák oktatója is figyelemmel kíséri és a tapasztalatokat közvetíti a terepkoordinátor, és rajta keresztül a Tanszékvezető irányába. A hallgatók értékelőlapon adnak visszajelzést a gyakorlati helyekről.

Intézményi felelős (név, beosztás): Diebel Andrea, terepkoordinátor, oktató

Tantárgy neve: Kutatói gyakorlat feldolgozó szeminárium II.	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	szám
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: elmélet 20 % (kredit%)	
A tanóra típusa : ea. / <u>szem.</u> / gyak. / konz. és óraszám a: 30 az adott félévben Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak): -	
A számonkérés módja (koll. / <u>gyj.</u> / egyéb): Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok (ha vannak):	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak):-	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A Kutatószeminárium első felében a tanszék korábbi kutatásai során készült strukturálatlan és élettörténeti interjúkat elemezzük. A második blokkban a korábbi módszertani kurzusokon elsajátított statisztikai elemzések alkalmazása történik szintén egy tanszéki kvantitatív adatbázis felhasználásával. az adattisztítástól a többváltozós statisztikai módszerekig terjedő vertikumban az SPSS nyújtotta elemzési lehetőségekre koncentrálunk. A többváltozós oksági elemzések magyarázata mellett a statisztikai próbák és egyszerűbb statisztikai eljárások alkalmazása mellett foglalkozunk a látens modellek logikájával is.</p> <p>Témakörök</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A kvalitatív és kvantitatív elemzések kutatási jelentése: formai és tartalmi jellemzői. 2. A szövegelemzés jellemzői és alkalmazása 3. Kvantitatív adatok elemzési stratégiája 4. Az összevont változók képzése 5. A statisztikai elemzések jellemzése, csoportosításuk 6. Az egyváltozós elemzési eljárások alkalmazása 7. Az többváltozós elemzési eljárások alkalmazása, statisztikai próbák 8. Interaktív prezentációs alkalmazások elkészítése <p>In the first half of the ‘Research Seminar’ the unstructured and life history interviews made in the previous researches of our department are analyzed. In the second part, statistical analyses studied on previous methodology courses are applied, using a quantitative database of our department. From data clearance through multi-variable statistical methods, we will focus on the analyzing possibilities of SPSS. In addition to the explanation of multi-variable causal analyses and the application of statistical trials and simple statistics processes, the logics of latent models is also dealt with.</p>	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	

Kötelező irodalom:

- Héra Gábor – Ligeti György (2005): Módszertan. Bevezetés a társadalmi jelenségek kutatásába. Budapest: Osiris Kiadó, 51-54. old. **szám**
- Falus Iván – Ollé János: Az empirikus kutatások gyakorlata. Adatfeldolgozás és statisztikai elemzés. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2008.

Ajánlott irodalom:

- Füstös László, Kovács Erzsébet, Meszéna Gyögy, Simonné Mosolygó Nóra: Alakfelismerés. Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest, 2004. 644 old.
- Sajtos László-Mitev Ariel: SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv. Alinea Kiadó, Budapest, 2007. 11-43 oldal.
- Barna Ildikó - Székelyi Mária: Túlélőkészlet az SPSS-hez. Többváltozós elemzési technikáról társadalomkutatók számára. Typotex Kiadó, Budapest, 2008.
- Ketskeméty László - Izsó Lajos: Bevezetés az SPSS programrendszerbe. Módszertani útmutató és feladatgyűjtemény statisztikai elemzésekhez. Eötvös Kiadó, 2005.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek**(tudás, képesség stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, amelyek kialakításához a **tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a.) tudása

- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a társtudományoknak azokkal a részterületein, melyek szükségesea szociálpolitika műveléséhez.
- Birtokában van a szociálpolitikai szakmai munkában közvetlenül alkalmazható módszertani tudástartalmaknak, különösen a szociálpolitikai kutatás és elemzés, a szociálpolitikai tervezés és politikaalkotás, szociális közszolgáltatások és intézmények szervezése és vezetése területén.

b.) képességei

- Képes azoknak a tényezőknek az elemzésére, amelyek a szociálpolitikára hatást gyakorolhatnak.
- Szakterületének egyes részterületein képes kutatási tervek, fejlesztési programok, tervezetek, dokumentumok umok, kidolgozására.

c) attitűdje

- Felismeri a társadalomtudományok, különösen pedig a szociálpolitika-tudomány nyitottságát és sokszínűségét korlátozni igyekvő törekvéseket, és képviseli tudományterületét.

d.) autonómiája és felelőssége

- A hazai és nemzetközi szakmai folyamatok ismeretében képes szakmai állásfoglalás kialakítására és képviselésére.
- Szakmai tevékenysége során önállóan és felelősségteljesen vesz részt a szociális szakpolitika alakításában.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Murányi István, oktató, egyetemi docens**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak)(név, beosztás, tud. fokozat):

Dr. Murányi István, oktató, egyetemi docens

TANTÁRGYLEÍRÁS

szám

A tantárgy címe: Kommunikáció- és médiaszociológia
A tantárgy kódja: BTSZOC305MA-K3
A szak megnevezése (N/L): Szociológia MA

1. A kommunikáció- és médiakutatás alapfogalmai, kutatási irányai
2. Történeti áttekintés: a kommunikáció és a média kapcsolata a társadalmi változásokkal
3. Médiumok és kommunikációs funkciók, kulturális ösztönzés vagy fenyegetés a Gutenberg-galaxis vége?
4. Kommunikációs rendszerek (állókép, mozgókép, tévé, internet, social média) - szövegfajták
5. Határtalan médiakultúra? Szabadság és határok - szabályozás
6. Média-reprezentáció - generációs megközelítés és politikai szocializáció
8. Média és erőszak: a képek terrorja
9. A social média és az erőszak - a cyber bullying
10. A médiumok feletti rendelkezés és a XXI. századi perspektívák - digitális éden?

Tantárgy neve: Kutatói gyakorlat feldolgozó szeminárium I.	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	szám
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: elmélet 20 % (kredit%)	
A tanóra típusa: ea. / <u>szem.</u> / gyak. / konz. és óraszám: 30 az adott félévben Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak): -	
A számonkérés módja (koll. / <u>gyj.</u> / egyéb): Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok (ha vannak):	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak):-	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A Kutatószeminárium első felében a tanszék korábbi kutatásai során készült strukturálatlan és élettörténeti interjúkat elemezzük. A második blokkban a korábbi módszertani kurzusokon elsajátított statisztikai elemzések alkalmazása történik szintén egy tanszéki kvantitatív adatbázis felhasználásával. az adattisztítástól a többváltozós statisztikai módszerekig terjedő vertikumban az SPSS nyújtotta elemzési lehetőségekre koncentrálnak. A többváltozós oksági elemzések magyarázata mellett a statisztikai próbák és egyszerűbb statisztikai eljárások alkalmazása mellett foglalkozunk a látens modellek logikájával is.</p> <p>Témakörök</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. A kvalitatív és kvantitatív elemzések kutatási jelentése: formai és tartalmi jellemzői. 10. A szövegelemzés jellemzői és alkalmazása 11. Kvantitatív adatok elemzési stratégiája 12. Az összevont változók képzése 13. A statisztikai elemzések jellemzése, csoportosításuk 14. Az egyváltozós elemzési eljárások alkalmazása 15. Az többváltozós elemzési eljárások alkalmazása, statisztikai próbák 16. Interaktív prezentációs alkalmazások elkészítése <p>In the first half of the ‘Research Seminar’ the unstructured and life history interviews made in the previous researches of our department are analyzed. In the second part, statistical analyses studied on previous methodology courses are applied, using a quantitative database of our department. From data clearance through multi-variable statistical methods, we will focus on the analyzing possibilities of SPSS. In addition to the explanation of multi-variable causal analyses and the application of statistical trials and simple statistics processes, the logics of latent models is also dealt with.</p>	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	

Kötelező irodalom:

- Héra Gábor – Ligeti György (2005): Módszertan. Bevezetés a társadalmi jelenségek kutatásába. Budapest: Osiris Kiadó, 51-54. old. **szám**
- Falus Iván – Ollé János: Az empirikus kutatások gyakorlata. Adatfeldolgozás és statisztikai elemzés. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2008.

Ajánlott irodalom:

- Füstös László, Kovács Erzsébet, Meszéna Gyögy, Simonné Mosolygó Nóra: Alakfelismerés. Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest, 2004. 644 old.
- Sajtos László-Mitev Ariel: SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv. Alinea Kiadó, Budapest, 2007. 11-43 oldal.
- Barna Ildikó - Székelyi Mária: Túlélőkészlet az SPSS-hez. Többváltozós elemzési technikáról társadalomkutatók számára. Typotex Kiadó, Budapest, 2008.
- Ketskeméty László - Izsó Lajos: Bevezetés az SPSS programrendszerbe. Módszertani útmutató és feladatgyűjtemény statisztikai elemzésekhez. Eötvös Kiadó, 2005.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek**(tudás, képesség stb., **KKK 7. pont**) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a.) tudása

- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a társtudományoknak azokkal a részterületein, melyek szükségesea szociálpolitika műveléséhez.
- Birtokában van a szociálpolitikai szakmai munkában közvetlenül alkalmazható módszertani tudástartalmaknak, különösen a szociálpolitikai kutatás és elemzés, a szociálpolitikai tervezés és politikaalkotás, szociális közszolgáltatások és intézmények szervezése és vezetése területén.

b.) képességei

- Képes azoknak a tényezőknek az elemzésére, amelyek a szociálpolitikára hatást gyakorolhatnak.
- Szakterületének egyes részterületein képes kutatási tervek, fejlesztési programok, tervezetek, dokumentumok umok, kidolgozására.

c) attitűdje

- Felismeri a társadalomtudományok, különösen pedig a szociálpolitika-tudomány nyitottságát és sokszínűségét korlátozni igyekvő törekvéseket, és képviseli tudományterületét.

d.) autonómiája és felelőssége

- A hazai és nemzetközi szakmai folyamatok ismeretében képes szakmai állásfoglalás kialakítására és képviselésére.
- Szakmai tevékenysége során önállóan és felelősségteljesen vesz részt a szociális szakpolitika alakításában.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Murányi István, oktató, egyetemi docens**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak)(név, beosztás, tud. fokozat):

Dr. Murányi István, oktató, egyetemi docens

(1.) Tantárgy neve: Társadalmi mobilitás	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása : kötelezően választható	szám
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹³ : 100% elmélet	
A tanóra ¹⁷ típusa : ea. és óraszám a: 2 az adott félévben , Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők ¹⁸ -	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb ¹⁹): kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok ²⁰ beugró kiselőadás tartása	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4.	
Előtanulmányi feltételek -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
A kurzus során a társadalmi mobilitás témakörének részletes megismerésére kerül sor. - A társadalmi mobilitás klasszikus és modern elméletei (a mobilitás vizsgálatok három generációja) - A társadalmi mobilitás Magyarországon szocialista korszakban és a rendszerváltás után - Nemzetközi összehasonlító vizsgálatok a mobilitásról - Kulturális tőke és mobilitás - Oktatási rendszer, felsőoktatás, iskolai végzettség és mobilitás In this course, we deal with social mobility theories and empirical results internationally and in Hungary. At first, we deal with classical and modern theories of social mobility, and with the three generations of social mobility research. Then we deal with social mobility in Hungary in socialism and after the system change. Then we deal with international comparisons of social mobility than with the relation between cultural capital and mobility, than with the education system in Hungary and the relation between education levels and mobility.	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
Fényes Hajnalka – Róbert Péter (szerk.): Iskola és mobilitás szgy (elektronikus oktatási segédanyag) Róbert Péter (szerk.): A társadalmi mobilitás: hagyományos és új megközelítések Új Mandátum Bp. 1998 Andorka R.: A társadalmi mobilitás változásai Magyarországon Gondolat Bp. 1982 Bukodi Erzsébet: Társadalmi mobilitás Magyarországon 1983-2000 in: Társadalmi Riport 2002 193-206. old. Blaskó Zsuzsa: Kulturális tőke és társadalmi mobilitás Szociológiai Szemle 1999/1 69-96. old	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (<i>tudás, képesség</i> stb., <i>KKK 8. pont</i>) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul	
a) tudása	

¹⁷ **Nftv. 108. § 37. tanóra**: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

¹⁸ pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

¹⁹ pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

²⁰ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Magas szinten ismeri, érti és értelmezi a fontos szociológiai és társadalmi összefüggéseket.

Ismeri és érti azokat a társadalmi problémákat, amelyek meghatározzák a szociológiai gondolkodás meghatározó tendenciáit.

szám

Ismeri, érti és folyamatosan fejleszti azt a tudásanyagot, amely biztos műveltségi háttérrel ad a szociológia magas szintű műveléséhez.

b) képessége

Képes eligazodni a társadalmi problémák és konfliktusok rendszerében.

Képes a releváns, magyar és idegen nyelven közzétett publikációk folyamatos tanulmányozására, az azokhoz kapcsolódó bibliográfiák, tematikus összeállítások figyelemmel kísérésére.

A szakmailag megbízható forrásokra és azok gyakorlati tapasztalataira alapozva képes a szakterülete szempontjából releváns fogalomkészletre, argumentációra és következtetésekre épülő szociológiai elemzéseket készíteni.

Képes az újszerű szociológiai ismeretek megszerzésére, innovatív feladatok elvégzésére, érvelni tud azok fontossága mellett.

c) attitűdje

Bízik saját tudásában és képességeiben, elkötelezetten képviseli szakmai elképzeléseit.

Nyitott, befogadó, ugyanakkor kritikus a szakmai újításokkal szemben.

Elkötelezetten támogat minden olyan törekvést, amely a társadalmi esélyegyenlőség javítását szolgálja.

Tudatosan törekszik a tudományos értelemben vett objektivitásra.

A tudományos szemléletmódok iránti megbecsülés elve alapján tevékenykedik, és nyitott a különböző megközelítési és értelmezési módokra.

A tudományos korrektség elve alapján jár el, kerülve minden hátrányos megkülönböztetést.

d) autonómiája és felelőssége

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Fényes Hajnalka PhD habil, egyetemi docens

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):

A szakmai gyakorlat (intézményen kívüli): Kutatói Gyakorlat I. kreditértéke: 3
időtartama teljes idejű képzésben: félév/30 óra, részidejű képzésben: --- hét/óra

szám

jellege: összefüggő tantervi helye: 2. félév

tartalmi leírása, szakmai követelményei, szabályok

Tartalom leírása:

A szakmai gyakorlat során a hallgatók egyéni témavezetéssel, a Tanszék egy-egy oktatójának, esetleg külső mentornak a kutatási tevékenységébe kapcsolódnak be és szereznek saját élményű tapasztalatokat a szociológiai kutatás széleskörű módszertani eszköztárának alkalmazása területén.

A mentorálással kísért kutató-munka eredményei beépülnek a szakdolgozat szövegébe, ill. más szakmai cikkek, tanulmányok fejezeteit alkotják.

A gyakorlat közvetlen célja, hogy a hallgató, a korábbi félévek alatt elsajátított tudást, készségeket, képességeket integrálva önálló feladatokat vagy részfeladatokat végezzen választott kutatási területén.

A követelményrendszer teljesítésén túl azonban gyakorlatok szakmai programja többet céloz meg: a képzés hatékonyságának növelése, a kibocsátott szakemberek magas szintű szaktudása, a leendő munkaadókkal való kapcsolat építése, erősítése, a tapasztalati tanulási folyamat és a szakmai készségek fejlődéséhez szükséges keretek biztosítása áll a középpontban.

During professional practice students will join in the research activities of a member of the sociology department or that of an outside mentor to gather experiences in the use of a wide-ranging methodology toolkit. The results of the mentor supported research will be a part of their thesis or other professional articles, studies.

The direct aim of the practice is to enable students to independently perform tasks on the field using and integrating their theoretical knowledge with their knowledge and abilities.

On top of accomplishing their requirements the professional program of these fieldworks aims beyond the above mentioned targets. Our primary aims are: improving the effectiveness of this training, ensuring high quality expertise of the professionals completing this course, building and strengthening connections with employers for the future, experience based learning process and ensuring a frame for the development of professional skills.

Szakmai követelmények, szabályok:

A mentor irányában követelmény, hogy az előző félévek során megtanult ismeretek, módszertani repertoár minél szélesebb körét integráltan gyakorolhassa a hallgató szakmai gyakorlatának időtartama alatt.

Hallgatók irányában támasztott követelmények:

Tudása:

- Rendelkezik a szakmai munkában alkalmazható magas szintű kvantitatív és kvalitatív módszertani tudástartalmakkal, követi a társadalomtudományi módszertan főbb fejlődési tendenciáit.
- Ismeri és érti azokat a társadalmi problémákat, amelyek meghatározzák a szociológiai gondolkodás meghatározó tendenciáit.

Képességei:

- Szűkebb szakterületén képes a társadalmi problémák és konfliktusok okainak és hatásmechanizmusainak elemzésére és összegző értékelésére.
- A szakmailag megbízható forrásokra és azok gyakorlati tapasztalataira alapozva képes a szakterülete szempontjából releváns fogalomkészletre és következtetésekre épülő szociológiai

elemzéseket készíteni.

Attitűdje:

- A tudományos szemléletmódok iránti megbecsülés elve alapján tevékenykedik, és ~~számon~~ a különböző megközelítési és értelmezési módokra.
- A tudományos korrektség elve alapján jár el, kerülve minden hátrányos megkülönböztetést.
- Képes a bizalomépítésre, a nyílt, hiteles, hatékony kommunikációra.

A szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmény értékelési módszerei

A félévet gyakorlati jegy zárja. A gyakorlat értékelése a mentor-tanárral közösen történik, a jelenléti ív, a mentor-tanár által kiállított értékelő lap (igazolás szakmai gyakorlatról), ill. a szemeszter végére elkészített kutatási eredmény (tanulmány) értékelése alapján.

A szakmai gyakorlóléhely(ek), melyekkel a képző intézmény megállapodást kötött

A szakmai gyakorlat a Tanszék szervezeti keretei között, oktatóinak mentori támogatásával zajlik, így nem készül együttműködési megállapodás külső terepintézménnyel.

A szakmai gyakorlat szervezettsége, „külső” gyakorlatvezetők biztosítása, ellenőrzése

A szakmai gyakorlatokat a terepkoordinátor szervezi és ellenőrzi. A mentor-tanár személye, a hallgató kutatói érdeklődése és a tanszéken dolgozó oktatók adott félévre vonatkozó kapacitásainak keresztmetszetében kerül kiválasztásra.

A mentorok szakmai munkáját a gyakorlatot kísérő feldolgozó órák oktatója is figyelemmel kíséri és a tapasztalatokat közvetíti a Tanszékvezető felé.

Intézményi felelős (név, beosztás): Diebel Andrea, terepkoordinátor, oktató

Tantárgy neve: Kutatói gyakorlat feldolgozó szeminárium I.	Kreditértéke: 3
szám	
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹²: elmélet 20 % (kredit%)	
A tanóra típusa: ea. / <u>szem.</u> / gyak. / konz. és óraszám: 30 az adott félévben Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak): -	
A számonkérés módja (koll. / <u>gyj.</u> / egyéb): Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok (ha vannak):	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak):-	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A Kutatószeminárium első felében a tanszék korábbi kutatásai során készült strukturálatlan és élettörténeti interjúkat elemezzük. A második blokkban a korábbi módszertani kurzusokon elsajátított statisztikai elemzések alkalmazása történik szintén egy tanszéki kvantitatív adatbázis felhasználásával. az adattisztítástól a többváltozós statisztikai módszerekig terjedő vertikumban az SPSS nyújtotta elemzési lehetőségekre koncentrálnak. A többváltozós okási elemzések magyarázata mellett a statisztikai próbák és egyszerűbb statisztikai eljárások alkalmazása mellett foglalkozunk a látens modellek logikájával is.</p> <p>Témakörök</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A kvalitatív és kvantitatív elemzések kutatási jelentése: formai és tartalmi jellemzői. 2. A szövegelemzés jellemzői és alkalmazása 3. Kvantitatív adatok elemzési stratégiája 4. Az összevont változók képzése 5. A statisztikai elemzések jellemzése, csoportosításuk 6. Az egyváltozós elemzési eljárások alkalmazása 7. Az többváltozós elemzési eljárások alkalmazása, statisztikai próbák 8. Interaktív prezentációs alkalmazások elkészítése <p>In the first half of the ‘Research Seminar’ the unstructured and life history interviews made in the previous researches of our department are analyzed. In the second part, statistical analyses studied on previous methodology courses are applied, using a quantitative database of our department. From data clearance through multi-variable statistical methods, we will focus on the analyzing possibilities of SPSS. In addition to the explanation of multi-variable causal analyses and the application of statistical trials and simple statistics processes, the logics of latent models is also dealt with.</p>	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	

Kötelező irodalom:

- Héra Gábor – Ligeti György (2005): Módszertan. Bevezetés a társadalmi jelenségek kutatásába. Budapest: Osiris Kiadó, 51-54. old. **szám**
- Falus Iván – Ollé János: Az empirikus kutatások gyakorlata. Adatfeldolgozás és statisztikai elemzés. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2008.

Ajánlott irodalom:

- Füstös László, Kovács Erzsébet, Meszéna Gyögy, Simonné Mosolygó Nóra: Alakfelismerés. Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest, 2004. 644 old.
- Sajtos László-Mitev Ariel: SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv. Alinea Kiadó, Budapest, 2007. 11-43 oldal.
- Barna Ildikó - Székelyi Mária: Túlélőkészlet az SPSS-hez. Többváltozós elemzési technikáról társadalomkutatók számára. Typotex Kiadó, Budapest, 2008.
- Ketskeméty László - Izsó Lajos: Bevezetés az SPSS programrendszerbe. Módszertani útmutató és feladatgyűjtemény statisztikai elemzésekhez. Eötvös Kiadó, 2005.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek**(*tudás, képesség stb., KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a.) tudása

- Elmélyült ismeretekkel rendelkezik a társtudományoknak azokkal a részterületein, melyek szükségesea szociálpolitika műveléséhez.
- Birtokában van a szociálpolitikai szakmai munkában közvetlenül alkalmazható módszertani tudástartalmaknak, különösen a szociálpolitikai kutatás és elemzés, a szociálpolitikai tervezés és politikaalkotás, szociális közszolgáltatások és intézmények szervezése és vezetése területén.

b.) képességei

- Képes azoknak a tényezőknek az elemzésére, amelyek a szociálpolitikára hatást gyakorolhatnak.
- Szakterületének egyes részterületein képes kutatási tervek, fejlesztési programok, tervezetek, dokumentumok umok, kidolgozására.

c) attitűdje

- Felismeri a társadalomtudományok, különösen pedig a szociálpolitika-tudomány nyitottságát és sokszínűségét korlátozni igyekvő törekvéseket, és képviseli tudományterületét.

d.) autonómiája és felelőssége

- A hazai és nemzetközi szakmai folyamatok ismeretében képes szakmai állásfoglalás kialakítására és képviselésére.
- Szakmai tevékenysége során önállóan és felelősségteljesen vesz részt a szociális szakpolitika alakításában.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Dr. Murányi István, oktató, egyetemi docens**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak)(*név, beosztás, tud. fokozat*):

Dr. Murányi István, oktató, egyetemi docens

(1.) Tantárgy neve: A projektalapú fejlesztések intézményrendszere	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelező	szám
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹³: (kredit%)	
A tanóra ²¹ típusa: <u>ea.</u> / szem. / gyak. / konz. és óraszám: heti 2 az adott félévben, (ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve:) Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők ²² (ha vannak):	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb ²³): kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok ²⁴ (ha vannak):	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2. félév	
Előtanulmányi feltételek (ha vannak): nincs	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A tantárgy célja a társadalmi innovációk fejlesztések kereteinek, általános céljainak, stratégiai rendszereinek elemzése, a stratégiai gondolkodás képességének fejlesztése, s a projektalapú fejlesztések folyamatának és intézményrendszerének megismerése. A programban bemutatásra kerülnek a lokális és globális tervezési és fejlesztési rendszerek módszertani és intézményi keretei, jellemző példái. A program része a hazai társadalmi innovációk néhány aktuális programjának elemzése, s egy szabadon választható terület fejlesztési tervének elkészítése.</p> <p>The aim of the course is to analyze the framework, general goals and strategic systems of social innovation development and to develop the ability of strategic thinking of the students and familiarize the students with the process and institutional system of project-based developments. The program presents the methodological and institutional framework of local and global planning and development systems and typical examples. Further goal of the program is the analysis of some of the current social innovation programs and the preparation of a development plan for an optional area.</p>	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i> , illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<p><i>Az ágazati stratégiaalkotás folyamata, valamint az egyes ágazati vezetői információs rendszerek bevezetésének tapasztalatai</i></p> <p>https://www.felvi.hu/pub_bin/dload/AVIR/agazati_strat_alkotas_agazati_vir.pdf</p> <p>Csongor Anna – Sziklai István (szerk.) (2012): <i>Fejlesztéspolitika, stratégiai programalkotása szociálpolitikában</i>. ELTE TáTK, Budapest</p> <p>http://tat.k.elte.hu/file/FEJLESZTESPOLITIKA_STRATEGIAI_P.pdf</p> <p>Köpeczi-Bócz Tamás (2011): <i>Humánszolgálati stratégiaalkotás</i>. Corvinus Egyetem, Budapest</p> <p>http://www.tankonyvtar.hu/en/tartalom/tamop412A/2010-0003_13_Humanszolgálati_strategia/13_humanszolgálati_strategia.pdf.</p> <p>Péti, M. et al. (2014): A 2014-2020-as európai uniós finanszírozású programidőszak tervezési folyamatairól. Falu Város Régió (1), 25-28.</p>	
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., <i>KKK 8</i> .)	

²¹ **Nftv. 108. § 37. tanóra:** a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

²² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

²³ pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

²⁴ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

szám

Ismeri és érti:

- azokat a társadalmi problémákat, amelyek meghatározzák a szociológiai gondolkodás meghatározó tendenciáit.
- Magas szintű ismeretanyaggal rendelkezik ahhoz, hogy eligazodjon a társadalmi döntéshozatal mechanizmusaiban, értse és átlassa a különböző érdekérvényesítési és érdekütköztetési fórumokat
- a munka világának változásait és ennek társadalmi, gazdasági összefüggéseit, a társadalmi hátrányok munkaerő-piaci gyökereit

Képes:

- Szakterületén képes projektlehetőségek felkutatására, projekttervezési, vezetési és végrehajtási feladatok elvégzésére, a projektpartnerekkel való együttműködésre.
- Képes részt venni szervezetfejlesztési koncepciók kidolgozásában, az adott szervezetek rendszerszemléletű működési elveinek meghatározásában, és ezek nyilvánosság előtt történő szakszerű bemutatásában.
- kritikus szemlélettel és reflektív módon megfogalmazni a társadalmi és szociális problémákat, a veszélyeztető tényezőket és a problémakezelés folyamatát,

Attitűdje:

- Bízik saját tudásában és képességeiben, elkötelezetten képviseli szakmai elképzeléseit.
- Kritikusan ítéli meg a társadalomtudományok nyitottságát és sokszínűségét korlátozni igyekvő tudományos, gyakorlati, jogi vagy politikai törekvéseket.
- Határozottan és elkötelezetten kiáll a globális és lokális problémák megoldására irányuló szakmai törekvések mellett.
- Nyitott, befogadó, ugyanakkor kritikus a szakmai újításokkal szemben.
- Elkötelezetten támogat minden olyan törekvést, amely a társadalmi esélyegyenlőség javítását szolgálja.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): Dr. Csoba Judit egyetemi tanár PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*)

A tantárgy megnevezése:		Kutatásmenedzsment, innováció	
A tantárgy oktatásáért felelős oktató:		Kreditszám:	Kontaktószám:
dr. habil. Czibere Ibolya, egyetemi docens		4	2
Előfeltételek:	A kurzus jellege:	Az értékelés formája:	Félév:
-	<i>előadás</i>	<i>kollokvium</i>	1.
<p>A tantárgy leírása:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A kutatások, fejlesztések és innovációk jelentősége a társadalomban. • A tudásmenedzsment és a projektmenedzsment kapcsolata. Innováció és projektmenedzsment. • Az alap- és ipari kutatási projektek lényege, jellemzői. Az infokommunikációs technológiai fejlesztési projektek jellemzői. • A felsőoktatási intézményekben működő transznacionális, innovatív kutatói teamek közreműködésével megvalósuló komplex alap- és célzott alapkutatási projektek. • A kutatásfejlesztési és innovációs aktivitás, valamint a vállalatok és kutatási szervezetek közötti együttműködés jelentősége. • A jelentős szellemi hozzáadott értéket tartalmazó új, piacképes termékek, szolgáltatások, technológiák, ill. ezek prototípusainak kifejlesztésére irányuló projektek sajátosságai. A szellemi tulajdonjogok védelme. • A hazai tudománypolitika és kutatás-fejlesztési politika jellemzői. 			
<p>Kötelező irodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Buzás Norbert (2007): Innovációs menedzsment a gyakorlatban. Akadémiai Kiadó, Budapest • Fábri György (szerk.) (2006): A tudománykommunikáció értelme/értéke. Tudástársadalom Alapítvány, Budapest • Glatz Ferenc (1998): Tudománypolitika az ezredforduló Magyarországon. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest • Jarjabka Ákos – Lóránd Balázs (2010): Az innováció alapjai és megjelenési területei. Jegyzet. Pécs • Jelentés a vállalati KFI helyzetéről 2012 – Nemzeti Innovációs Hivatal, Budapest • Kutatási és innovációs politika. Látóköruink bővítéséért, életminőségünk javításáért (2014) Európai Bizottság Kommunikációs Főigazgatóság Polgárok tájékoztatása, Brüsszel • Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia 2014. Nemzeti Innovációs Hivatal, Budapest • Pakucs János – Papanek Gábor (szerk.) (2006): Innovációs menedzsment kézikönyv. Magyar Innovációs Szövetség, Budapest • Szörényiné Kukorelli Irén (2015): Vidéki térségeink innovációt befogadó képessége – Egy kutatás tapasztalatai. Tér és Társadalom 29. évf., 1. szám, 2015, 98-115. • Zöld könyv a kulturális és kreatív iparágak pontenciáljának felszabadításáról. Európai Bizottság, Brüsszel, 2010.4.27.COM(2010)183 			
A tantárgyért felelős oktató: Czibere Ibolya			
Oktató: Czibere Ibolya			

TANTÁRGYLEÍRÁS

szám

A tantárgy címe: Projektmenedzsment
A tantárgy kódja: BTSZOC 209 MA
A szak megnevezése (N/L): Szociológia MA

A tantárgy oktatási céljainak lényegi összefoglalása

A tantárgy célja a projekt öt fázisának megismerése és részletes elsajátítása: a projekt koncepció kialakítása, a projekt tervezése, a projekt megvalósítása, a projekt zárása, a projekt értékelése. A hallgató ismerje meg a szociális projektek sajátosságait és tudjon tervezni ilyen jellegű projektet.

A tantárgy minimum követelményei

Projekt koncepció kialakítása. A projekt tervezése. A projekt megvalósítása. A projekt zárása
A projekt értékelése. A szociális projektek sajátosságai.

A félév tematikája (kb.10 témakörre lebontva)

Projektmenedzsment alapfogalmak
Projekt koncepció kialakítása
A projekt tervezése
A projekt megvalósítása
A projekt zárása
A projekt értékelése
A szociális projektek sajátosságai
Projektek vállalati környezetben

Vizsgára bocsátás feltételei

A tárgy gyakorlati jegy megszerzésével zárul, melyet a szorgalmi időszakban kell a hallgatónak teljesítenie.
A szemináriumokról maximum három hiányzás engedélyezett.

Értékelés (félévközi ellenőrzések formája, év végi értékelés módja)

A félév során egy darab zárthelyi dolgozat eredményes megírása, a tantárgyhoz kapcsolódó témában egy darab prezentáció eredményes megtartása, gyakorlati órákon való részvétel és a gyakorlati órákhoz kapcsolódó feladatok órai megoldása.

Megjegyzés (feltételezett tudásanyag, előképzettségi szint) -

Kötelező irodalom

szám

Eric Verzuh (2006): Projektmenedzsment. HVG Könyvek Kiadó, Budapest, 424 p.
ISBN: 978 963 75 2577 3

Projektmenedzsment útmutató 5. kiadás. (2013) Akadémiai Kiadó, Budapest, 488 p.
ISBN: **978 963 05 9426 4**

Görög Mihály (2008): A projektvezetés. Aula Kiadó, Budapest

A szemináriumokon elhangzott anyagok.

Ajánlott irodalom

Dr. Henczi Lajos – Murvai László (2012): Projekttervezés és projektmenedzsment. SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt. Budapest, 184 p. ISBN: 978 963 63 8399 2

Az Európai Unió 2014 és 2020 közötti többéves pénzügyi kerete. Európai Tükör, XVII. évf. 1. szám, 5-36.

Tantárgy neve: HR-stratégiák	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	szám
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹³: (kredit%)	
A tanóra²⁵ típusa: ea. / szem. / gyak. / konz. és óraszám: heti 2 óra az adott félévben, <i>(ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve:</i>) Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők²⁶ <i>(ha vannak):</i>	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb²⁷): kollokvium Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok²⁸ <i>(ha vannak):</i>	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek <i>(ha vannak):</i> nincs	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A HR-stratégiák tantárgy célja, hogy bemutassa a stratégia gyökerét és alapfogalmait, az elméleti hátteret, a stratégiai irányzatokat és alapmodelleket. A tantárgy célja, hogy a hallgató megismerje a stratégia alkotás folyamatán túl a stratégiai menedzsment folyamatát, a jövő stratégiaformáló irányzatait. A tantárgy célja az emberi erőforrás tervezése, az emberi erőforrás stratégia megismertetése. Ennek keretében bemutatásra kerül a munkakörelemzés, munkaerő biztosítás és a munkaerő fejlesztés. A HR-stratégiák arra is vállalkozik, hogy a HR-tanácsadás világát is megismertesse a hallgatókkal.</p> <p>The objective of the <i>HR Strategies</i> course is to present the roots and basic terms of the strategy, the theoretical background, the strategic directions and basic models. The objective of the course is that the students learn the process of strategic management beyond the process of strategic creation, and the strategic forming directions of the future. The objective of the course is to provide information on human resources planning and human resources strategy. Within this scope, position analysis, labour force assurance and labour force development will be presented. The HR strategies undertakes also the scope of presenting the field of HR consultancy to the students.</p>	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, esetleg oldalak), ISBN)	
Dobák Miklós – Antal Zsuzsanna (2016): Vezetés és szervezés. Akadémiai Kiadó, Budapest ISBN: 9789630594479	
Balaton Károly – Tari Ernő (2014): Stratégiai és üzleti tervezés. Stratégia, tervezés, módszerek. Akadémiai Kiadó, Budapest ISBN: 9789630594738	

²⁵ **Nftv. 108. § 37. tanóra:** a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

²⁶ pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

²⁷ pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

²⁸ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Poór József (Szerk.) (2010): Menedzsment tanácsadási kézikönyv. Akadémiai Kiadó, Budapest
ISBN: 9789630589444 **szám**

Balaton Károly (et.al.) (2014): Stratégiai menedzsment. Akadémiai Kiadó, Budapest
ISBN: 9789630594745

Bakacsi Gyula (2004): Szervezeti magatartás és vezetés. Aula Kiadó, Budapest
ISBN: 9789639585492

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 8. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

Fejleszti a stratégiai gondolkodás képességét.
Fejleszti a stratégiai elemzés képességét.
Fejleszti a HR tanácsadás képességét.
A munkakör-elemzés és a munkaerő-fejlesztés képességét fejleszti.
Elgondolkodtat a stratégiaformáló irányzatokról.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. Fokozat*): Dr. Mohácsi Márta adjunktus PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*):

TANTÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy címe: A helyi kulturális, sport és rekreációs fejlesztések sajátosságai szám
A tantárgy kódja: BTSZOC308MA
A szak megnevezése (N/L): szociológia MA (N)

A tantárgy oktatási céljainak lényegi összefoglalása

A kurzus kitüntetett területe a fiatalok sportolásának és egészség-magatartásának szociológiai bemutatása. A szeminárium során a hallgatók csoportban feldolgoznak egy sporttal kapcsolatos filmet, valamint önállóan min. 5 empirikus nevelésszociológiai tanulmányt felhasználva kutatási tervet készítenek a kurzus témáit érintő kutatási kérdéshez kapcsolódóan. A hallgatóknak lehetőségük van bekapcsolódni az aktuális folyó társadalomtudományi, oktatáshoz, neveléshez kapcsolódó kutatómunkába a sport és egészség vonatkozásában,

A tantárgy minimum követelményei

Filmelemzés bemutatása kiselőadás formájában, ötoldalas kutatási terv készítése.

A félév tematikája (kb.10 témakörre lebontva)

Hét Téma

1. Kurzus tartalmának és követelményeinek ismertetése, kutatási terv kritériumai
2. Egyén, csoport, társadalom – közösség és sport
3. Tőkeelméletek és sport, egészség
4. Sport és társadalom I. – nemi, szocio-kulturális, etnikai egyenlőtlenségek
5. Sport és társadalom II. – devianciák a sportban
6. Sport és eredményesség
7. Egészség, egészség-magatartás egyéni, közösségi és társadalmi aspektusai
8. Filmelemzések
9. Kutatási tervek szóbeli ismertetése
10. A kurzus zárása, a félév értékelése

Értékelés (félévközi ellenőrzések formája, év végi értékelés módja)

- A saját kutatási érdeklődéshez és/vagy szakdolgozati témához kapcsolódó elmélet és empirikus kutatást tartalmazó szakirodalom felhasználásával kutatási terv készítése (min. 5 oldal, min. 5 szakirodalom).
- Az alábbi, sporttal vagy droggal foglalkozó film közül egyet választva 2-3 fős csoportban fel kell dolgozni ezeket, s kiselőadás formájában bemutatni ezek mondanivalóját, nevelésszociológiához való kapcsolódását (sport/drog és társadalom), a főszereplők és a kialakult szituációk, drámák mögöttes okainak elemzését összekapcsolva a látottakat a tanórai anyaggal. Az előadás legszükségesebb részét képezze a tartalom.
 - Carter edző
 - A szív bajnokai
 - A remény bajnoka

- Emlékezz a Titánokra!
- Erőpróba
- Ghetto Balboa
- Eddie, a sas
- A végső menet
- Tűzszekerek
- Fél Nelson
- Trainspotting I/II.
- Egy kosaras naplója

szám

További lehetőségek (egyeztetve az oktatóval) <http://www.filmezzunk.hu/2018/06/08/20-sportfilm-amit-mindenkeppen-latnod-kell/>

Kötelező irodalom

Földesiné Szabó Gyöngyi; Gál Andrea; Dóczi Tamás (2010): Sportszociológia. Budapest, Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Kar

Kovács Klára (2018): Sportszociológia jegyzet. Debreceni Egyetem, Pszichológia intézet.
http://psycho.unideb.hu/sport/fejezetek/kk_sportszociologia/_book/

Ajánlott irodalom

Pikó Bettina (2005) (szerk.): Ifjúság, káros szenvedélyek és egészség a modern társadalomban. L'Harmattan, 2005.

Pikó Bettina (szerk. 2010): Védőfaktorok nyomában. A káros szenvedélyek megelőzése és egészségfejlesztés serdülőkorban. Budapest, L'Harmattan — Nemzeti Drogmegelőzési Intézet.

Pikó Bettina (2004): A pozitív pszichológia a modern társadalomban. Mentálhigiéné és Pszichoszomatika 4. 289—299.

Tantárgy neve: A regionális, vidéki és helyi fejlesztések	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	szám
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”¹³: (kredit%)	
A tanóra ²⁹ típusa: ea. / szem. / gyak. / konz. és óraszám: heti 2 óra az adott félévben , (<i>ha nem (csak) magyarul oktatják a tárgyat, akkor a nyelve:</i>) Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők ³⁰ (<i>ha vannak</i>):	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb ³¹): gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok ³² (<i>ha vannak</i>):	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): nincs	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása	
<p>A regionális, vidéki és helyi fejlesztések tantárgy keretében bemutatásra kerül a vidék fejlesztéséhez kapcsolódó szakpolitikai elméletek, a vidék- és területfejlesztés céljai, értelmezése, az eltérő funkciók ismertetése. A tantárgy vállalkozik a regionális versenyképesség és innováció területi aspektusainak bemutatására, a helyi vidék- és területfejlesztés regionális sajátosságainak elemzésére, a kutatási irányok felvázolására. A hallgatók megismerik a gazdaságfejlesztés mutatóit, a gazdasági folyamatok regionális különbségeit, a regionális politika eszközrendszerét.</p> <p>Within the scope of the <i>Regional, Rural and Local Developments</i> course the policy theories in connection with the rural development, the objectives and interpretation of the rural and territorial development and the different functions will be presented. The course undertakes to present the territorial aspects of the regional competitiveness and innovation, to analyse the regional characteristics of the local rural and territorial development, to present research directions. The students will learn the indexes of the economic development, the regional differences of the economic processes and the instruments of the regional policy.</p>	
A 2-5 legfontosabb kötelező , illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<p>Bajmóczy Zoltán – Lengyel Imre – Málovics György (Szerk.) (2012): Regionális innovációs képesség, versenyképesség és fenntarthatóság. JATEPress, Szeged, ISBN: 978-963-315-071-9</p> <p>Lengyel Imre - Nagy Benedek (Szerk.) (2016): Térségek versenyképessége, intelligens szakosodása és újraiparosodása. JATEPress, Szeged, ISBN: 978-963-315-290-4</p>	

²⁹ **Nftv. 108. § 37. tanóra:** a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

³⁰ pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³¹ pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

³² pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

Lengyel Imre (2003). Verseny és területi fejlődés. Térségek versenyképessége Magyarországon. JATE Press ISBN: 963 482 698 9

szám

Lengyel Imre (2014): A hazai terület- és településfejlesztés dilemmái. In: Berki Márton – Halász Levente: A társadalom terei, a tér társadalma: megújulás és fenntarthatóság a város- és térségfejlesztésben: tanulmánykötet Szirmai Viktória születésnapjára. 283 p. Budapest: Art Webber Studio Kft., 41-53 p. ISBN: 978-963-08-9126-4

A hely szelleme – a területi fejlesztések lokális dimenziói. A Fial Regionalisták VIII. Konferenciáján elhangzott előadások, Győr, 2013. június 19-22. Szerkesztették: Rechnitzer János – Somlyódy Edit – Kovács Gábor. Készült a Regionális és Gazdaságtudományi Doktori Iskola altémája keretében. Széchenyi István Egyetem, Győr, ISBN: 978-615-5391-10-1
Letölthető: <http://www.regscience.hu:8080/jspui/handle/11155/337>

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség stb., KKK 8. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

Regionális, vidéki és helyi fejlesztésekben való jártasság.
Kiseb terület- és vidékfejlesztési programok tervezése, szervezése.
Regionális szemléletű gondolkodás.
Regionális verseny-és innovációs képesség megismerése.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): Dr. Mohácsi Márta adjunktus PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*):

TANTÁRGYLEÍRÁS

szám

A tantárgy címe: Társadalmi befogadást segítő projektek
A tantárgy kódja: BTSZOC310MA
A szak megnevezése (N/L): Szociológia MA (nappali)

A tantárgy oktatási céljainak lényegi összefoglalása

A tantárgy az MA szintű oktatásában azon kulcspontokat igyekszünk megragadni, amely a kisebbségi közösségekkel kapcsolatos társadalomtudományi megközelítéseket érintik. Megközelítésünkben így a kedvezményezett („sérülékeny”) kisebbségi csoportok különböző szituációkban megvalósuló szegregált élethelyzete áll.

Tisztázzuk azon fogalmakat, amelyekkel a hallgató eligazodik a makroviszonyok között és mikrokörnyezetben is létre tud hozni megfelelő szakértői szintű cselekvéseket. Ezen tevékenységek a fordított integráció elvét valósítják meg. A kurzus során azokkal a szakmai standardokkal (közösségi tervezés, fordított integráció, jó gyakorlatok) foglalkozunk, amely atémakörhöz kapcsolódó fejlesztéspolitika kulcsterületei lehetnek.

Foglalkozunk a hajléktalansággal (mint a városi térben történő szegregációval), illetve a vidéki térben megvalósuló autista majorságok bemutatásával bepillantást nyerünk a humán közszolgáltatások hozzáféréseinek különbségeibe, valamint megismerjük a fogyatékkal élők világát meghatározó kitagolás folyamatának erősségeit/gyengeségeit.

A félév tematikája

A félév folyamán tárgyalt főbb témakörök:

1. Kisebbségi közösségek: kontextuális definíciós kísérletek, élethelyzetek, a „lépcsőn ülés joga”, a szociális kérdés alakváltozásai
2. Az életmód / életvitel aktuális kérdései; Integrálódás és a „kiilleszkedés” dilemmái, szegregáció fogalma, mérésének lehetőségei, társadalom-és területpolitikai következmények (pl, vidékfejlesztés és lakáspolitikai)
3. A hazai történelmi kisebbségi közösségek demográfiai viszonyai és perspektívái, korábbi évtizedek felzárkóztatási gyakorlatai
4. A szegregált élethelyzetek csökkentésnek irányai, szakpolitikai súlypontok,
5. A szegregált élethelyzetek csökkentését célzó szociális munka módszerek: a settlementtől a jelenléti szociális munkáig (a fordított integráció történeti jellegzetességei)
6. A közösségi tervezés módszerei a települési résztársadalmi csoportok bevonása során
7. Jó gyakorlatok szerepe és kialakítása a kisebbségi közösségek élethelyzetének javításában
8. Egyéb speciális élethelyzetű kisebbségi csoportok (hajléktalanok, autisták, fogyatékkal élők); Fejlesztési lehetőségek a vidéki térben, a humán közszolgáltatásokhoz való hozzáférés különbségei, a kitagolás erősségei/gyengeségei

Értékelés

- A kurzus gyakorlati jeggyel zárul, ezért teljesítésének feltétele a rendszeres számolótorgatás és a gyakorlati munka teljesítése (legfeljebb három hiányzás elfogadható).
- Aktívítás
- A félévet lezáró önálló elemzés (az oktatóval megbeszélte konkrét közösségi élethelyzetről legalább öt oldal terjedelmű munka; munkacíme: A társadalmi befogadás eredményei a speciális élethelyzetekben) elkészítése a felhasznált adatforrások és elkészített interjúk alapján.

Kötelező és ajánlott irodalom

- Vercseg Ilona (2013): A közösségi munka folyamata és módszerei
http://www.kozterhalo.hu/dokumentumok/Vercseg_Ilona.pdf
- Szarvák Tibor - Jász Krisztina: Az esélyegyenlőségi politika Janus-arca. Kistelepülések, társadalmak, konfliktusok, POLITIKATUDOMÁNYI SZEMLE 14: (2) pp. 135-155.
- Kertesi Gábor: A társadalom peremén. Romák a munkaerőpiacon és az iskolában. Osiris, Budapest, 2005
- Jelenlét „– a roma integrációt szolgáló fejlesztések megalapozása, szociális munka kirekesztett közösségekben, szegregátumokban – Magyar Máltai Szeretetszolgálat, 2013
<http://jelenlet.maltai.hu/wp-content/uploads/2015/05/Jelenl%C3%A9t-tanulm%C3%A1ny.pdf>
- A választott témára vonatkozó egyéb adatforrások és dokumentumok, interjúalanyok megtalálása, feldolgozása és bemutatása.
- MaHolnap - Társadalmi Felzárkózási Periodikák 1-2 szám
<https://tamogatottfejlesztések.szgyf.gov.hu/2014-20/index.php/kommunikacio-7/hirek>

TANTÁRGYLEÍRÁS

szám

A tantárgy címe: Alternatív kutatási módszerek
Kreditek száma: 3
Tantárgy típusa: gyakorlati jegy

A tantárgy oktatási céljainak összefoglalása:

A kurzus során cél, hogy a hallgatók olyan kutatási módszerekkel, módszertanokkal ismerkedjenek meg, amelyek túlmutatnak a hagyományos kvalitatív és kvantitatív technikákon. A kurzus segítséget kíván nyújtani a nehezen körüljárható társadalomtudományi témák és a szélsőséges kutatási körülményekhez való módszertani megfontolásokhoz. Az órák keretén belül találkozhatnak alternatív kvalitatív módszerekkel és rövid kitérőt teszünk a standardizáltabb kutatási technikák felé, lesz szó Big Datáról és hálózatelemzésről is. A kurzus végén elvárás, hogy a hallgatók elsajátítsanak néhány különleges kutatási módszert, amelyet később saját maguk alkalmazhatnak.

A tantárgy részletes leírása (témakörök):

- Bevezetés az alternatív kvalitatív technikák világába
- Grounded theory
- Esettanulmány módszer
- Netnográfia
- Videográfia
- Narratív technika
- Értelmező (interpretatív) fotóinterjú
- Kutatói önmegfigyelés
- Projektív technikák
- Metaforák használata
- Kollázstechnika
- Képkártyás módszer, Escala San Martin
- Hálózatelemzés, Big Data

A kurzus teljesítése:

gyakorlati jegy, melynek feltétele az órai feladatok teljesítése, órai aktivitás, hallgatói előadás készítése, prezentálása

Ajánlott irodalom:

Balázs Géza - Kovács László – Szőke Viktória (2013): Hálózat kutatás. Diszciplínák és metszéspontok. Budapest, Inter Kiadó

Barabási Albert-László (2003): Behálózva. A hálózatok új tudománya. Budapest, Libri Kiadó

Horváth Dóra – Mitev Ariel (2015): Alternatív kvalitatív kutatási kézikönyv. Budapest, Alinea Kiadó

Pléh Csaba – Unoka Zsolt (2016): Hány barátod is van? Budapest, Oriold és társai Kiadó és Szolgáltató Kft.

szám

TANTÁRGYLEÍRÁS

szám

A tantárgy címe: Szakdolgozati szeminárium I. Szakdolgozati szeminárium II. Szakdolgozat
A tantárgy kódja: BTSZOC701MA, BTSZOC702MA, BTSZOC703MA
A szak megnevezése (N/L): Szociológia MA (nappali)
Felelős oktató: témavezető A tantárgy formája: szeminárium, gyakorlati jegy

A SZAKDOLGOZATI SZEMINÁRIUMOKON ZAJLÓ FELADATOK ÜTEMEZÉSE:

- A szakdolgozat vázlatának elkészítése (a konzulens támogatásával)
- A szakdolgozat elméleti fejezetének elkészítése
- A szakdolgozat témájának társadalomtörténeti és/vagy jelenkori összegzése
- A kutatás módszertanának meghatározása, a kutatási terv elkészítése (mintavétel, célcsoport, kutatási kérdések, kutatási helyszínek)
- A kutatás megszervezése
- Az adatfelvétel lebonyolítása
- Adatrögzítés
- Adatelemzés és diszkusszió

ELVÁRÁSOK:

- folyamatos kapcsolattartás a konzulenssel, a téma véglegesítése (a téma feleljen meg a szak által meghatározott követelményeknek, és illeszkedjen az oktatói témakiírásokhoz)
- minden félévben minimum öt személyes konzultáció a témavezetővel, ennek írásos dokumentálása a kiadott formanyomtatványon
- a témavezető jóváhagyása a tanulmányi félévek sikeres zárásáról
- a leadási határidő előtt 15 nappal a kész dolgozat bemutatása a témavezetőnek
- a témavezető jóváhagyó nyilatkozata a dolgozat benyújthatóságáról
- a kész szakdolgozat benyújtása

A tantárgy megnevezése:**Politikai alapfogalmak**

A tantárgy oktatásáért felelős oktató: Balogh László Levente, egyetemi docens		Kreditszám: 4	Kontaktóra	szám 2
Előfeltételek: -	A kurzus jellege: <i>előadás</i>	Az értékelés formája: <i>kollokvium</i>	Félév: 1.	
A tantárgy leírása:				
<p>A tantárgy célja a politikai alapfogalmak szinkron és diakron változásainak bemutatása, illetve azoknak az életvilág egyéb más területeihez – gazdasághoz, társadalomhoz, kultúrához, - való viszonyában való elemzése és értelmezése. Különösen nagy hangsúlyt kapnak a demokratikus intézményrendszer elemeinek és azok defektusainak szemantikai, retorikai és szimbolikus módszerekkel való bemutatásai. A kurzus ezen túl rövid áttekintést nyújt a legfontosabb politikai ideológiák és eszmeáramlatok, valamint a nemzetközi politika alapfogalmairól. Az előadás kiemelten foglalkozik a politika és a nyelv viszonyával a nyelvi fordulat keretein belül, a diskurzuselemzés módszereinek felhasználásával.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mi a politika? A politika fogalma és tárgya 2. A politikai beszéd és a politikai diskurzus 3. A politikai részvétel formái – politikai test és tömeg 4. Hatalommegosztás és szuverenitás 5. A politikai hatalom fogalmi és szimbólumai 6. A demokrácia fogalmi és diskurzusai 7. A diktatúra fogalmi és diskurzusai 8. Politikai eszmeáramlatok és ideológiák 9. Konzervatizmus és hagyomány 10. A liberalizmus arcai 11. A nemzet mint elképzelt közösség 12. Emlékezet és politika – emlékművek és emléknapiak 13. Emlékezet és politika – hősiesség és áldozatiság 14. A softpower politikai vonatkozásai 				
Kötelező irodalom:				
<p>Szabó Márton (2011): Politikai episztémológia, Budapest: L'Harmattan Kiadó. Szabó Márton (2003): A diszkurzív politikatudomány alapjai: Elméletek és elemzések. Budapest: L'Harmattan,. E-book: http://www.hik.hu/tankonyvtar/site/books/b170/index.html Szabó Márton (1998): Politikai tudáselméletek Szemantikai, szimbolikus, retorikai és kommunikatív-diszkurzív értelmezések a politikáról. Budapest: Universitas-Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. 241 p. Szabó Márton (1998): Diszkurzív térben: Tanulmányok a politika nyelvéről és a politikai tudásról. Budapest: Scientia Humana, 388 p. Mi a politika? – (több kiadás) szerk.: Gyurgyák János. Bp. Osiris Kiadó A politikatudomány új kézikönyve (2003) szerk.: Goodin – Klingemann. Bp. Osiris Kiadó</p>				
A tantárgyért felelős oktató: Balogh László Levente				
Oktató: Balogh László Levente				

A tantárgy megnevezése:

A magyar politikai rendszer

A tantárgy oktatásáért felelős oktató: Nagy Levente, főiskolai docens		Kreditszám: 4	Kontaktóra	szám 2
Előfeltételek: -	A kurzus jellege: <i>előadás</i>	Az értékelés formája: <i>kollokvium</i>	Félév: <i>I.</i>	
A tantárgy leírása: <ol style="list-style-type: none">1. Politikai tradíciók. Politikai kultúra. A magyar politikai kultúra a rendszerváltás előtt és után.2. Politikai törésvonalak. A magyar politika három törésvonala.3. Parlament. A hatalommegosztás elve, a hatalmi ágak elválasztása. Az Országgyűlés funkciói és legitimitása.4. A magyar kormány és a közigazgatás. A kormány szerepe, hatásköre és belső struktúrája. A kormányfő és a miniszterek. Bürokrácia.5. Az Államfő és a parlamentáris demokrácia.6. Az Alkotmánybíróság jogköre és politikai szerepe7. A magyar pártok kialakulása. A magyar pártrendszer fejlődése 1990 után.8. A magyar választási rendszer: sajátosságok, kihívások. A „régí” (1990-2010) és az „új (2104-től) választási rendszer komparatív elemzése.9. A magyar önkormányzati rendszer felépítése és működése.10. Érdekszervezetek és nyomásgyakorló csoportok. Civil szervezetek, gazdasági érdekszervezetek. Az érdekérvényesítés csatornái és alkalmazott eszközei.11. A politikai vezetők és az elit. Politikai nomenklatúra és átmenet. Politikai elitcsoportok. Az új politikai osztály.12. A magyar demokrácia természete: többségi vagy konszenzusos?13. Összefoglaló				
Kötelező irodalom: <ul style="list-style-type: none">• Bayer József – Boda Zsolt (szerk.) (2009): <i>A rendszerváltás húsz éve</i>. MTA Politikatudományok Intézete, L'Harmattan.• Bihari Mihály (2005): <i>Magyar politika 1944-2004 – Politikai és hatalmi viszonyok</i>. Osiris Tankönyvek.• Körösnéyi András, Tóth Csaba, Török Gábor (2003): <i>A magyar politikai rendszer</i>, Osiris Kiadó.• <i>Politikatudományi Szemle</i>, 2000 – 2016 (Az egyes témákhoz kötődő tanulmányok)				
A tantárgyért felelős oktató: Nagy Levente Oktató: Szabó Szilárd				

A tantárgy megnevezése:**Közép-európai politikai rendszerek**

A tantárgy oktatásáért felelős oktató: Eric B. Weaver, egyetemi docens		Kreditszám: 4	Kontaktóra	szám 2
Előfeltételek: -	A kurzus jellege: <i>előadás</i>	Az értékelés formája: <i>kollokvium</i>	Félév: <i>I.</i>	
A tantárgy leírása: A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék a közép-európai posztkommunista politikai rendszerek jellemző sajátosságait. A félév során először a korábbi, nem demokratikus politikai rendszerek jellegzetes tulajdonságait tekintjük át, ezt követően a demokratikus politikai átmenet folyamatát, a politikai rendszerek konszolidálódását vizsgáljuk meg. A kurzus harmadik részében a hallgatók az összehasonlító politikatudomány eszközeit felhasználva megismerik a régió egyes országainak (magyarország, lengyelország, csehország, szlovákia) politikai rendszereire jellemző intézményi és működési sajátosságokat. A kurzus során a hallgatók képet kapnak a közép-európai politikai rendszerekben a demokrácia ideáltipikus ismérveivel képest mutatkozó problémákról és hiányosságokról.				
Kötelező irodalom: 1. Balogh László: Kormányformák, választási rendszerek, választások kelet-és kelet-közép-európában. Budapest, ELTE Eötvös Kiadó, 2012. 2. Körösnéyi András – Tóth Csaba – Török Gábor: A magyar politikai rendszer. Osiris, 2003 3. Fricz Tamás: Kormányzati rendszerek Közép- és Kelet-Európában. Politikatudományi Szemle XXI/4. 104-124. 3. Klingemann, Hans-Dieter–Fuchs, Dieter–Zielonka, Jan (hg.): Democracy and political culture in Eastern Europe. Abingdon, New York, 2006 4. Schöpflin György (1993): Politics in Eastern Europe 1945-1992. Oxford, Blackwell 1993.				
A tantárgyért felelős oktató: Eric B. Weaver Oktató: Eric B. Weaver				

A tantárgy megnevezése:

Pártok és pártrendszerek

A tantárgy oktatásáért felelős oktató: Nagy Levente, főiskolai docens		Kreditszám: 4	Kontaktóra	szám
Előfeltételek: -	A kurzus jellege: <i>előadás</i>	Az értékelés formája: <i>kollokvium</i>	Félév: 2.	
A tantárgy leírása: <ol style="list-style-type: none">1. Társadalmi törésvonalak – politikai törésvonalak.2. Politikai pártok történeti fejlődése, típusai.3. A pártok szervezeti formái. A pártok politikai szerepe, politikai családok.4. Pártrendszerek. A pártok száma szerinti osztályozás.5. A magyar pártok. A három politikai tábor.6. A magyar pártrendszer jellemzői.7. A magyar pártrendszer szervezeti-intézményi oldala. Baloldal és jobboldal a politikában. A magyar bal-jobb dichotómia. <i>A politikai-kulturális és gazdasági tengely.</i>8. A pártrendszer és a választási rendszer viszonya.9. Pártok és pártrendszerek Nyugat-Európában I.10. Pártok és pártrendszerek Nyugat-Európában II.11. Pártok és pártrendszerek Közép-Kelet Európában I.12. Pártok és pártrendszerek Közép-Kelet Európában II.13. Összegzés				
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none">1. G. Almond - G.B.Powell: <i>Összehasonlító politológia.</i> 4–5 fejezetek, 95–147.2. Gallai -Török (szerk.)(2005): <i>Politika és politikatudomány.</i> Aula, II/5; IV/18, 83–97, 395–433.3. Körösnéyi - Tóth- Török (2007): <i>A magyar politikai rendszer.</i> Osiris Kiadó,, 251–289.4.Körösnéyi András-Enyedi Zsolt: <i>Pártok és pártrendszerek.</i> Osiris, 2004. 9-10. fejezetek, 141-181.5. Csizmadia Ervin (1999): <i>Két liberalizmus Magyarországon.</i> Századvég Kiadó.6. Fricz Tamás (1999): „Pártok és pártrendszerek Magyarországon”. In: Bayer József (szerk.): <i>A politikatudomány arcai.</i> Akadémiai Kiadó, 223–237.7. Enyedi Zsolt(1995): Az ésszerűen nem-rationális párt. <i>Politikatudományi Szemle,</i> 3. szám8. Enyedi Zsolt(1999): „Pártok és pártrendszerek a politikatudományban”. In: Bayer József (szerk.): <i>A politikatudomány arcai.</i> Akadémiai Kiadó, 181–223.				
A tantárgyért felelős oktató: Nagy Levente Oktató: Nagy Levente				

A tantárgy megnevezése: Választások és választási rendszerek

A tantárgy oktatásáért felelős oktató: Nagy Levente főiskolai docens		Kreditszám: 4	Kontaktóra	szám
			2	
Előfeltételek: -	A kurzus jellege: <i>előadás</i>	Az értékelés formája: <i>kollokvium</i>	Félév: 2.	
A tantárgy leírása: <ol style="list-style-type: none">1. A „választás” értelmezése.2. A politikai választás szerepe. A legfontosabb választási alapelvek.3. Politikai vezetők. Szavazói viselkedés.4. Politikai választások: többségi és arányos választási rendszerek.5. Arányosság: a választások arányosságának kérdése.6. A magyar választási rendszer reformja: 2012.7. Az országgyűlési választások (2014).8. A magyar önkormányzati választások (2014).9. Az országgyűlési és az önkormányzati választások viszonya.10. Népszavazás elmélete. A magyar népszavazás a rendszerváltástól napjainkig.11. EP választások Magyarországon.12. Az országgyűlési és EP választások közötti összefüggések. Komparatív elemzés.13. Összegzés				
Kötelező irodalom: <ol style="list-style-type: none">1. Nagy Levente (2015): <i>Választás és arányosság</i>. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen.2. Tóth Csaba – Török Gábor (2015): <i>Négy választás Magyarországon</i>. Osiris Kiadó.3. Fábíán György – Kovács László Imre (2004): <i>Parlamentari választások az Európai Unió országaiban (1945 – 2002)</i>. Osiris Kiadó.4. Fábíán György- Kovács László Imre: <i>Voksok és mandátumok</i>. Villányi Úti Könyvek, 1998.5. Fábíán György (szerk.): <i>Választási rendszerek</i>. Osiris, 1997.				
A tantárgyért felelős oktató: Nagy Levente Oktató: Nagy Levente				

A tantárgy megnevezése:

Közüvéleménykutatások

A tantárgy oktatásáért felelős oktató:

Kreditszám:

Kontaktóra szám

4

2

Előfeltételek:

-

A kurzus jellege:

Szeminárium

Az értékelés formája:

Gyakorlati jegy

Félév:

2.

A tantárgy leírása:

1. A politikatudomány, mint „logiko-empirikus” tudomány.
2. Közvélemény-kutatások története.
3. Összetevők: *Elmélet* (logika foglalkozik vele). *Kutatásmódszertan* (megfigyeléshez kapcsolódó, empirikus ismeretszerzés. *Statistika* (eszköz, amivel összevethetjük a valóságban megfigyeltet a logikailag elvárhatóval).
4. Modellézés (K. Popper): probléma megfogalmazás; elméleti hipotézis; operacionálizálás; megfigyelés, adatgyűjtés, mérés.
5. Adatgyűjtés típusai, alapegységei és szintjei. **Típusok:** publikált statisztikai adatok; egyéni adatok; dokumentumok (sajtó, szervezetek alapdokumentumai); megfigyelés, esettanulmány, kísérleti módszer, interjú, Survey. **Szintek:** egyéni; csoport; szervezeti; társadalmi; intézményi.
6. Információk → Elemzés → Következtetés (okszági modellek), Változók → Survey módszer
7. A közvélemény kutatások hitelességi kritériumai(megbízhatóság, érvényesség, reprezentativitás, mintanagyság, mintavétel, kérdéstípusok, kérdőív szerkezete).
8. A közvélemény-kutatások problémái (adatfelvétel, válasz-, és véleményhiány, válaszok fontosságának és súlyozásának kérdése).
9. A közvélemény-kutatások eredményeinek értelmezése
10. A közvélemény-kutatások összehasonlítása.
11. Politikai közvélemény-kutatások Magyarországon.
12. Közvélemény-kutatási módszerek gyakorlati alkalmazása: települések közvélemény-kutatása.
13. Összegzés

Kötelező irodalom:

1. Rudas T. (2006): *Közvélemény-kutatás. Értelmezés és kritika*. Corvina.
2. Síklaki I. (2006): *Vélemények mélyén*. Kossuth Kiadó, Budapest.
3. Hajdú Mária (2005): *A közvélemény-kutatások hitelessége és manipulatív szerepe*, Budapest.
4. Horváth György (1996): *Vélemények mérlegen*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
5. Fischer György (2001) *Hihetünk-e a közvélemény-kutatásoknak?* Bagolyvár, Budapest.
6. <http://kozvelemenykutatok.hu/modszertani-szocikk/>

A tantárgyért felelős oktató: Murányi István

Oktató: Murányi István

A tantárgy megnevezése: Politikai kultúra és szocializáció

A tantárgy oktatásáért felelős oktató: Eric Beckett Weaver		Kreditszám: 4	Kontaktóra szám 2
Előfeltételek: -	A kurzus jellege: <i>előadás</i>	Az értékelés formája: <i>kollokvium</i>	Félév: 3.
A tantárgy leírása: <ol style="list-style-type: none">1. A politikai kultúra fogalmának előtörténete. A politikai kultúra fogalma. A politikai kultúra klasszikus megközelítései. Politikai magatartás és attitűd.2. Orientációs minták: kognitív (megismerési), affektív (érzületi), evaluatív (értékelési) orientációk.3. A politikai kultúra típusai: parokiális, alattvalói, részvételi.4. „Jó” (demokratikus) politikai kultúra, „rossz” (anti-demokratikus) politikai kultúra.5. A magyar politikai kultúra. A kommunizmus öröksége, politikai cinizmus. A rendszerváltás utáni időszak: a demokrácia és a jólét fogalmának összekapcsolása. A magyar politikai kultúra „fejlettsége”.6. A politikai szocializáció fogalma. A szocializáció, mint a társadalom politikai kultúrájának elsajátítási folyamata.7. A politikai szocializáció főbb színterei (család, iskola, kortárs csoportok, munkahely, média).8. Társadalmi változások és a politikai kulturális transzmisszió.9. Demokratikus és diktatórikus politikai szocializáció. Politikai indoktrináció.10. A magyar politikai szocializáció.11. A magyar politikai szocializáció hatásának, eredményének vizsgálata.12. Politikai kultúra és politikai szocializáció kapcsolata.13. Összegzés			
Kötelező irodalom: <ul style="list-style-type: none">• Almond, Gabriel.–Sydney Verba (1997): 'Állampolgári kultúra'. <i>Szofi</i>, 1–2.szám, 17–53.• Gabriel, Oscar (1997): 'Politikai beállítódás és politikai kultúra'. <i>Szofi</i>, 1–2. szám. 53–85.• Körösnéyi András (2000): <i>A magyar politikai rendszer</i>. Osiris, 21–41.• Bayer József (2001): <i>A politikatudomány alapjai</i>. Napvilág Kiadó, 372–408.• Simon János (1999): 'A politikai kultúra' In Bayer–Gergely–Kulcsár (szerk.): <i>A politikatudomány arcai</i>. Akadémiai Kiadó, 347–361.			
A tantárgyért felelős oktató: Eric Beckett Weaver Oktató: Eric Beckett Weaver			

A tantárgy megnevezése:

Média és politika

A tantárgy oktatásáért felelős oktató:

Kreditszám:

Kontaktóra szám

Eric Beckett Weaver

4

2

Előfeltételek:

-

A kurzus jellege:

Szeminárium

Az értékelés formája:

Gyakorlati jegy

Félév:

3.

A tantárgy leírása:

Az emberek életét befolyásoló döntések közvetlen módon tapasztalhatók és ítélték meg, a politikai eseményekről és a politikusokról a legtöbb ismeretünk a médiából származik. A média - mely közvetítő funkciót tölt be a politikai szereplők és a választópolgárok között -, illetve a média és a politika viszonyának vizsgálata a politikatudomány különlegesen fontos kérdései közé tartozik.

1. A politikai tér átalakulása (a publikumnál elérni szándékolt hatások)
2. A média szelekciós logikája. A politika és a média viszonya.
3. A média, mint a befolyásolás intézménye.
4. Médiademokrácia
5. A média rendszer sajátos logikája: hírtértékű események kiválasztása; a bemutatási formák kötelező mintája.
6. Modellek, különböző médiapolitikai viszonyok: szabad alapítás elve (A.E.Á); közszolgálati elem (Európa).
7. A média szerepének módosulásai. A politika megértésnek esélyei: a politika megértése a médiademokráciában (politikacsinálás, az önmegmutatás szintje, a politika külső bemutatása)
8. Perszonalizáció és karizma a médiában.
9. A magyarországi média a rendszerváltás után I.
10. A magyarországi média a rendszerváltás után II.
11. Médiatörvény
12. Összegzés

Kötelező irodalom:

- Bajomi- Lázás Péter (2010): *Média és politika*, Printx Budavár Rt.
- Gianpetro Mazzolini – Winfried Schultz (2002): 'A politika mediatizációja: kihívás a demokrácia ellen?' In *Politikatudományi Szemle*, I. szám, 135–156.
- Norris, Pippa (2001): 'Angyali kör. A politikai kommunikáció hatása a posztindusztriális demokráciákra'. *Médiakutató*, 5. szám.
- Bajomi –Lázás Péter (2001): A magyarországi médiaháború. Budapest, Új Mandátum.
- Cseh Gabriella – Sükösd Miklós (2001): a törvény ereje. A médiatörvény értékelése.
- További irodalmak a feldolgozásra kerülő témákhoz kapcsolódnak

A tantárgyért felelős oktató: Eric Beckett Weaver

Oktató: Eric Beckett Weaver

A tantárgy megnevezése:

Helyi politika és politizálás

A tantárgy oktatásáért felelős oktató:

Kreditszám:

Kontaktóra **szám**

Balogh László Levente

4

2

Előfeltételek:

A kurzus jellege:

Az értékelés formája:

Félév:

-

Szeminárium

Gyakorlati jegy

3.

A tantárgy leírása:

1. Önkormányzatok és hatalommegosztás. Decentralizáció és dekoncentráció.
 2. Hatásköri felhatalmazások. Önkormányzati szerepkörök.
 3. Unitárius és szövetségi állam.
 4. Szubszidiaritás elve. Új szervezeti formák megjelenése a területi irányításban.
 5. Területfejlesztés, területfejlesztési politika keretei.
 6. A magyar önkormányzatok. A területi berendezkedés modelljei és a magyar megoldás.
 7. A település önkormányzatok felépítése és működése. Polgármesterek és képviselő-testületek.
- 8-13. Esetvizsgálat
14. Összegzés

Kötelező irodalom:

- Pálné Kovács Ilona (2001): 'Hatáskör (hatalom) – megosztás szintek és szektorok között Magyarországon' In Csefkó Ferenc (szerk.): *A magyar önkormányzati rendszer továbbfejlesztése*. Budapest, Magyar Önkormányzati Szövetségek Társulása, 10–33.
- Pálné Kovács Ilona (1997): 'Lokális és regionális politika'. In *Politikatudományi Szemle*, 2. szám, 47– 69.
- Böhm Antal (1996): *A helyi társadalom, önkormányzatok, településfejlesztés*. Budapest.
- További irodalmak a feldolgozásra kerülő témákhoz kapcsolódnak.

A tantárgyért felelős oktató: Balogh László Levente

Oktató: Balogh László Levente

A tantárgy megnevezése:		Aktuálpolitikai elemzés I. (Belpolitika)	
A tantárgy oktatásáért felelős oktató:		Kreditszám: 4	Kontaktóraszám: 2
Előfeltételek: -	A kurzus jellege: <i>Szeminárium</i>	Az értékelés formája: <i>Gyakorlati jegy</i>	Félév: 3.
A tantárgy leírása:			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés: a politikai elemzés mibenléte 2. A politikai elemzés és a politikatudomány viszonya: „formálódó” és „rögzült” politika, mint a politikai elemzés vizsgálati tárgya. 3. A politikai elemzés normái és szintjei. 4. Szakpolitikai, kormányzástechnikai és pártverseny-képességi kihívások. 5. Politikai-elemzés típusok: elemző cégek közéleti-politikai elemzései, elemző cégek szakpolitikai elemzései; önálló kutató-elemzések; tudományos intézetek politikai elemzései. 6. Aktuális politikai események elemzése: hatalmi, ellenzéki - és „pártatlan” – megközelítésben (Kurrens politikai elemzés) 7. Aktuálpolitikai események elemzése 8. Aktuálpolitikai események elemzése 9. Aktuálpolitikai események elemzése 10. Aktuálpolitikai események elemzése 11. Aktuálpolitikai események elemzése 12. Aktuálpolitikai események elemzése 13. Összegzés 			
Kötelező irodalom:			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Csizmadia Ervin (2008): Politikatudomány és politikai elemzés, Századvég, Budapest 2. Körösnéyi András – Tóth Csaba – Török Gábor (2008): 'Ki a politológus? Tudós, elemző és más szerepek', <i>Politikatudományi Szemle</i>, 2. sz., 7 – 27. 3. Csizmadia Ervin (2008): 'A politikai elemzés mibenléte', <i>Politikatudományi Szemle</i>, 2. sz., 29 – 47. 4. További irodalmak a feldolgozásra kerülő kurrens témákhoz kapcsolódnak 			
A tantárgyért felelős oktató: Nagy Levente			
Oktató: Nagy Levente			

A tantárgy megnevezése:**Konfliktus- és válságelemzés**

A tantárgy oktatásáért felelős oktató: Balogh László Levente, egyetemi docensr		Kreditszám: 4	Kontaktóra 2
Előfeltételek: -	A kurzus jellege: <i>Szeminárium</i>	Az értékelés formája: <i>Gyakorlati jegy</i>	Félév: 3.
A tantárgy leírása:			
<p>A tantárgy célja a konfliktusok és válságok mibenlétére és hatására való rákérdezés, a politika, a gazdaság, a társadalom és az egyén világán belül, illetve ezek egymáshoz való viszonyaiban. Az eszmetörténeti előzmények után különösen nagy hangsúlyt kapnak a szociológia, a politikatudomány és a pszichológia konfliktuselméletei. A kurzus ezen túl rövid áttekintést nyújt a legfontosabb válságelméletekről, és az egyes területeken jelentkező válságok sajátosságairól. A kurzus értékelése kiselőadások, bemutatók és zárthelyi dolgozatok írása alapján történik.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A konfliktusok társadalomtudományi megközelítései 2. Eszmetörténeti előzmények (Hobbes, Marx) 3. Eszmetörténeti előzmények (Weber, Simmel) 4. A politikai konfliktusok típusai – demokrácia és vita 5. A nemzetközi politikai konfliktusok – háború és terrorizmus 6. Társadalmi konfliktusok rendszerelméleti szempontból 7. Konfliktusok biológiai és pszichológiai megközelítései 8. A válság elméletei és eredetei 9. Kritika és válság (Koselleck) 10. A társadalmi válságok percepciója 11. A gazdasági válság formái 12. A társadalmi válság formái 13. Válság vagy nem válság? 14. Zárthelyi dolgozat 			
Kötelező irodalom:			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bonacker, Thorsten (2008): <i>Sozialwissenschaftliche Konflikttheorien</i>, VS Verlag. 2. Weber, Max (1989): <i>Gazdaság és társadalom I.</i> KJK 1989 3. Koselleck, Reinhart (2016): <i>Kritika és válság</i>, Atlantisz Kiadó, Budapest 4. Mergel (Hg.) (2012): <i>Krisen verstehen</i>, Campus Kiadó 5. Karikó Sándor – Szécsi Gábor (2012): <i>Válság és kommunikáció.</i> Áron Kiadó, Budapest 			
A tantárgyért felelős oktató: Balogh László Levente			
Oktató: Balogh László Levente			

A tantárgy megnevezése: Aktuálpolitikai elemzés II. (Külpolitika)			
A tantárgy oktatásáért felelős oktató:		Kreditszám: 4	Kontaktóraszám: 2
Előfeltételek: -	A kurzus jellege: <i>Szeminárium</i>	Az értékelés formája: <i>Gyakorlati jegy</i>	Félév: 4.
A tantárgy leírása:			
<p>A politikai elemzés, igen szoros viszonyban áll a politikatudománnyal, de szabályszerűségekkel, normákkal rendelkező műfaj, a maga sajátosságaival.</p> <p>Az <i>Aktuálpolitikai elemzés</i> c. tárgy alapvetően az elméleti bevezetőre támaszkodva (a belpolitikai elemzésnél használt elméleti szempontok mentén és azokkal összhangban) a kül-, és nemzetközi politika kurrens eseményeire koncentrálnak, elsősorban ok-okozati összefüggéseket, illetve az elemzett külpolitikai események és a belpolitika közötti összefüggéseket, esetleges kapcsolatokat keres, vizsgál.</p>			
Kötelező irodalom:			
<ul style="list-style-type: none"> • Csizmadia Ervin (2008): Politikatudomány és politikai elemzés, Századvég, Budapest • Körösenyi András – Tóth Csaba – Török Gábor (2008): 'Ki a politológus? Tudós, elemző és más szerepek', <i>Politikatudományi Szemle</i>, 2. sz., 7 – 27. • Csizmadia Ervin (2008): 'A politikai elemzés mibenléte', <i>Politikatudományi Szemle</i>, 2. sz., 29 – 47. • További irodalmak a feldolgozásra kerülő kurrens témákhoz kapcsolódnak. 			
A tantárgyért felelős oktató: Eric B. Weaver			
Oktató: Eric B. Weaver			